Jaarverslag

2023

Lorentz Casimir Lyceum

Inhoudsopgave

Voorwoord 03

A. Bestuursverslag 05

1. Het Lorentz Casimir Lyceum presenteert... 06

1.1 De LCL-missie 06
1.2 Fundering van ons onderwijs 07
1.3 Programmamatig werken 11
1.4 Organisatiemodel en besturingsfilosofie 11

2. Het Lorentz Casimir Lyceum heeft gewerkt aan... 14

2.1 Positionering met zes focuspunten 15
2.2 Personeel- en organisatieontwikkeling 24
2.3 (Onderwijs)kwaliteit 32
2.4 Passend onderwijs 41
2.5 Toetsing en examinering 42
2.6 Burgerschap en basisvaardigheden 43

3. Het Lorentz Casimir Lyceum en zijn partners... 45

3.1 Bestaande samenwerkingsverbanden 45
3.2 Technologie & innovatie 46
3.3 Ondernemerschap & duurzaamheid 47
3.4 Internationalisering 48
3.5 Kunst en sport 49

4. Governance 50

4.1 Rapportage RvT Stichting ABVOE 50
4.2 Jaarverslag MR 2023 55
4.3 Rapportage oudercommissie 57

5. Financiën, toekomst en continuïteit 58

B. Jaarrekening 67

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Voorwoord

*“Het Lorentz Casimir Lyceum is **volop in beweging!**”*

Beste lezer,

‘Verandering is de enige constante’, wordt wel eens gezegd. Ook bij het LCL zijn veranderingen in 2023 aan de orde van de dag geweest. Niet gek wanneer we weten dat Eindhoven de thuisbasis is voor innovators, onderzoekers, ingenieurs en ondernemers uit de hele wereld. Wat hier bedacht en gemaakt wordt gaat de hele wereld over. Het LCL ligt centraal in de Brainportregio en op loopafstand van de TU/e, Fontys en de stadse omgeving. Hier staan nieuwe technologieën en toepassingen aan de basis van oplossingen voor maatschappelijke problemen en vraagstukken. Ook worden tal van nieuwe ontwikkelingen succesvol in de markt geïntroduceerd. Dit kan niet zonder een samenwerkingsvorm waarin overheid, wetenschap, bedrijfsleven en de burgers participeren (dit noemen we een quadruple helix samenwerkingsvorm). Dit alles maakt Eindhoven tot een wereldwijde technologische hotspot. Het LCL past bij Brainport. Het gedachtegoed van Brainport zit in onze genen; er ligt een rijke basis om een bijdrage te leveren aan deze dynamische omgeving. Dit kan zijn in de regio, maar ook ver daarbuiten, nationaal en internationaal. In 2023 is bij het LCL een innovatief zaadje geplant...

Naast constante verandering zijn er natuurlijk ook onze rotsvaste kernwaarden: uitdaging, nieuwsgierigheid, verantwoordelijkheid, saamhorigheid, plezier en respect. Met deze kernwaarden hebben we in 2023 niet alleen onze leerlingen, maar ook onszelf weer met trots en verbinding uitgedaagd en de tijd genomen om elkaar echt te zien. Het bijgaand bestuursverslag gaat in detail in op ‘de gang van zaken’ in 2023. Hieronder worden enkele zaken belicht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Het bijgaand bestuursverslag gaat in op de ontwikkelingen die in 2023 zijn gerealiseerd. Waar veel aandacht werd besteed aan een nieuw taakbeleid, waarin werkdruk hoog op de agenda stond. We hebben in 2023 goede stappen gezet door op veel gebieden, zowel intern als extern, verbinding te zoeken, én te vinden. Dat blijkt onder meer uit het medewerkersonderzoek, waaruit als rode draad de termen 'trots en eigenaarschap' naar voren kwamen. Uit alle gesprekken bleek hoe iedereen op eigen wijze zijn of haar best doet voor de organisatie en trots is. Trots op het team, trots op het Lorentz Casimir Lyceum, trots op datgene wat we in 2023 hebben bereikt. Dit zijn enkele onderwerpen uit programma 2 uit ons schoolplan: personeels- en organisatieontwikkeling.

Vanaf januari 2023, na de vaststelling van ons schoolplan 2023-2026, hebben we ons volledig kunnen richten op het verder ontwikkelen van het onderwijs, dat leerling-, regio- en toekomstgericht is. We ontwikkelen het onderwijs in co-creatie met leerlingen, vervolgonderwijs en werkveld. Dit geven we vorm middels zes focuspunten die samen programma 1 uit ons schoolplan vormen. Dit programma geeft een mooie ambitieuze stip aan de horizon voor de vormgeving van ons onderwijs in de komende jaren. Iedereen is ermee bezig: docenten, onderwijsontwikkelaars, leerlingen en ondersteunende afdelingen. Het zorgt zeker niet alleen voor interne verbinding, maar ook voor verbindingen met de externe omgeving zoals toeleverende scholen, vervolgonderwijs, bedrijven en kennisinstellingen. Het LCL staat weer actief midden in de regio.

Op basis van het uitgevoerde imago-onderzoek in 2022 bleek dat onze resultaten ieder jaar weer geweldig zijn, echter de waarderingen van onze leerlingen en ouders behoeven aandacht. De resultaten van het imago-onderzoek, uitgevoerde SWOT-analyses met diverse stakeholders en individuele gesprekken met medewerkers van onze school zijn input geweest voor ons schoolplan 2023-2026.

Om onze resultaten en waarderingen te kunnen volgen en te kunnen verbeteren, hebben we in 2023 een kwaliteitssystematiek met bijhorende cyclus opgesteld en geïmplementeerd. De onderwijsinspectie heeft in november en december 2023 een bestuursonderzoek uitgevoerd. Daarbij is het bestuur beoordeeld op de wijze waarop het zorgt voor een goede besturing op de onderwijskwaliteit op de school, voor een goede organisatie en kwaliteitscultuur. De inspectie heeft het bestuursonderzoek beoordeeld met een 'goed'. Normaliter beoordeelt de onderwijsinspectie het bestuursonderzoek met een 'onvoldoende' of 'voldoende'. Men kan afwijken wanneer de resultaten erg positief zijn. We zijn super trots op deze beoordeling!

Tot slot nog enkele zinnen over het leerlingenaantal. Na een aantal jaren van een dalend leerlingenaantal, hebben we per september 2023 weer een groei in het aantal leerlingen dat start in de eerste klas. Mooi om te zien dat alle inspanningen die door collega's geleverd zijn ook effect opleveren in zichtbaarheid en een grotere instroom qua leerlingenaantal.

We bouwen in 2024 verder aan deze mooie school, die aansluit op de regionale context.

Het bestuur
Rob van Velthoven

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Bestuursverslag

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

1 Het Lorentz Casimir Lyceum presenteert...

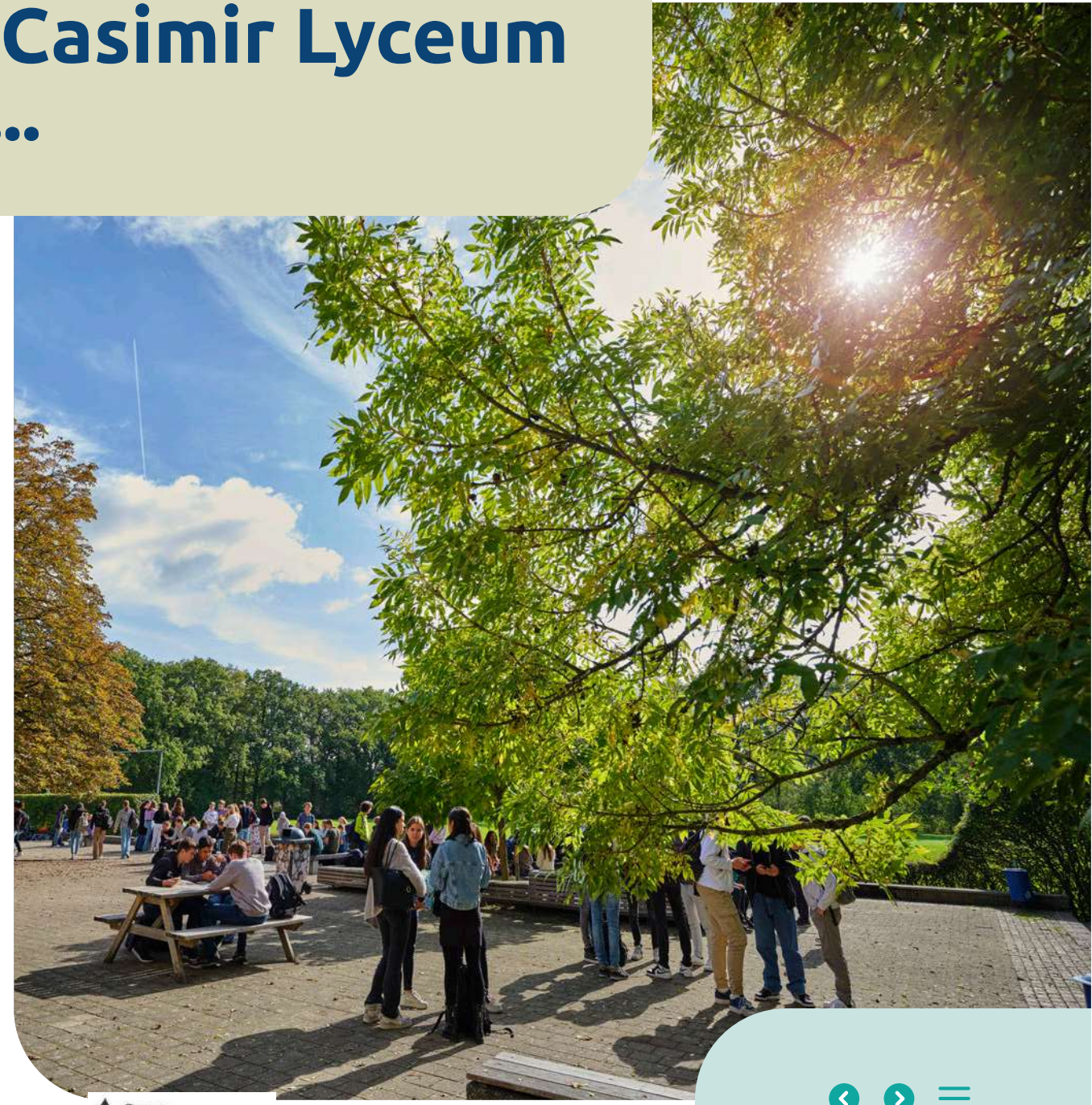

In ons schoolplan *'Het kompas voor de toekomst! 2023-2026'* worden tal van onderwerpen genoemd waaraan hard gewerkt is binnen het LCL. Naast dit schoolplan waren er vier pijlers die zorgden voor kaders en richting om resultaten te boeken in 2023:

1. De LCL-missie;
2. De fundering van ons onderwijs (filosofie, visie, ontwerpprincipes en didactische technieken);
3. Programmamatige manier van werken;
4. Het organisatiemodel en besturingsfilosofie.

In dit hoofdstuk lichten we deze vier pijlers nader toe.

1.1 De LCL-missie

In de continu veranderende wereld wordt de jong-volwassene begeleid bij het ontdekken en het verder ontwikkelen van zijn kennis en talenten. Het behalen van een havo-, atheneum- of gymnasiumdiploma staat

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

centraal, wat de basis legt voor een vervolgopleiding. De leerling is daarnaast goed toegerust om actief deel te nemen aan de veranderende maatschappij. Dit is de missie van het LCL. Echter om deze missie te realiseren is het van belang om de onderwijsfilosofie, visie, ontwerpprincipes en didactische technieken te beschrijven, voordat we aan de slag gaan met verbeteringen van ons onderwijs.

1.2 Fundering van ons onderwijs

De ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs volgen elkaar snel op. Concepten als gedifferentieerd leren, formatief handelen, summatief toetsen, executieve vaardigheden en curriculumherziening buitelen over elkaar heen. Als school is het belangrijk hier bewuste keuzes in te maken. Welke concepten passen bij de ontstaansgeschiedenis en de onderwijsvisie van de school en welke uitgangspunten sluiten aan bij de doelgroep en de omgeving waar de school in staat. Het goed uitwerken van het fundament van het onderwijs van de school zorgt ervoor dat onderwijsontwikkelingen gezien worden binnen dit kader en niet als losse, zelfstandige projecten worden gezien. Dit jaar zijn we gestart met voorbereiding en implementatie van de onderwijsfilosofie, visie, ontwerpprincipes en didactische middelen. De fundering van ons toekomstig onderwijs.

De boom als metafoor

Als metafoor voor ons onderwijs kiezen we een boom. Deze boom laat de verschillende lagen van het onderwijsontwerp tot uitdrukking komen. Het is belangrijk alle lagen aandacht te geven, zodat er een stevig fundament is voor onderwijsontwikkeling. Als dat niet gebeurt, lijkt het alsof ontwikkelingen los van elkaar staan en bestaat het risico dat het als los zand aanvoelt.

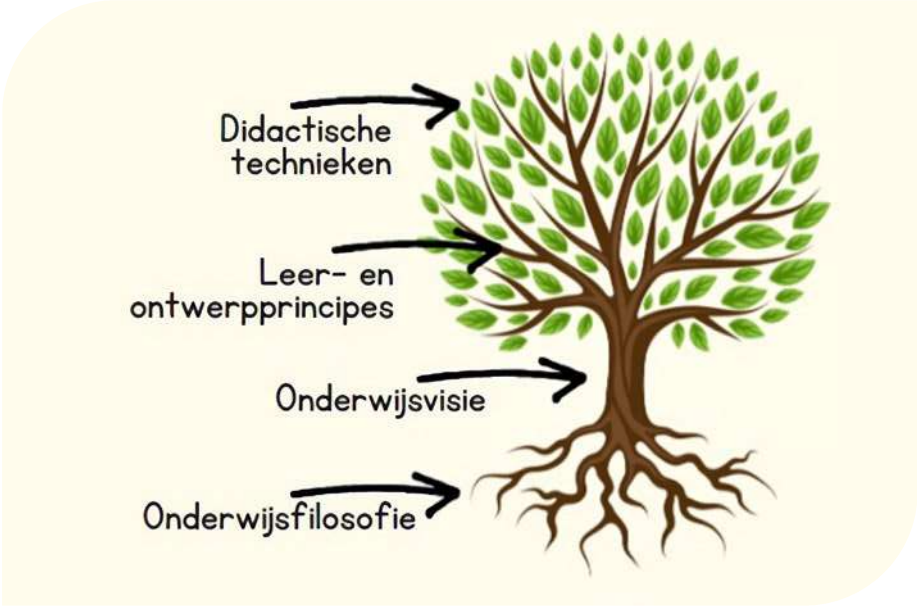

Figuur 1: *de boom als fundament voor ons onderwijs*

De wortels staan voor de onderwijsfilosofie. Deze onderwijsfilosofie omvat verschillende leertheorieën en onderwijskundige inzichten van onderwijskundigen door de eeuwen heen. Vanuit de wortels groeit een stevige stam die staat voor de visie op onderwijs en leren van de school. De visie beschrijft wat er onder (goed) onderwijs wordt verstaan en welke doelen er met het onderwijs bereikt willen worden. Zij dienen als basis voor het onderwijs.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

De visie is richtinggevend voor hoe onderwijs wordt ingericht. Dat wordt gedaan aan de hand van leer- en ontwerpprincipes die vanuit de stam vertakken. De leer- en ontwerpprincipes samen vormen het onderwijsmodel. De blaadjes aan de takken staan voor de technieken die worden ingezet. Denk aan de didactiek, werkvormen en tools.

De LCL-onderwijsfilosofie

De grondlegger van het Nederlandse Lyceum, onderwijskundige en naamgever van onze school, Rommert Casimir, benadrukt dat de leerling de kans moet krijgen om te groeien, en dat hiervoor doelmatig en contextrijk ontwikkelingsmateriaal nodig is. Zijn gedachtengoed sluit goed aan bij het feit dat wij meer activiteiten en projecten binnen het onderwijs halen. Dit zorgt voor nieuwe leerervaringen bij de leerling. Als onderwerpen nog buiten het vermogen van de leerling liggen, dient de leerling geactiveerd te worden om hier toch in te participeren. De onderwijsfilosoof Dewey voegt hieraan toe dat leerlingen vooral leren door te doen. Hij vindt het belangrijk om theorie en praktijk aan elkaar te verbinden. Casimir en Dewey zeggen beide dat er wel begrenzing nodig is om de leerling tot bloei te laten komen; het moet passen binnen de belevingswereld van de leerling en positieve bekrachtiging is een voorwaarde.

Binnen de onderwijsfilosofie die Casimir en Dewey beschrijven is klassieke directe instructie in de klas door de docent zeker geen taboe! Ook is directe instructie een goede vorm van gewoon goed onderwijs. Volgens Deci en Ryan, hoogleraren psychologie en sociale wetenschappen aan de University of Rochester die al veertig jaar onderzoek doen naar motivatie, is het van belang om de switch te maken van minder extrinsieke motivatie zoals cijfers naar meer intrinsieke motivatie. Hierbij is het belangrijk een gevoel van autonomie te hebben, dat wil zeggen dat leerlingen zelf invloed hebben op hoe ze een activiteit uitvoeren. Daarnaast speelt een gevoel van competentie een rol. Leerlingen moeten het vertrouwen hebben in hun eigen kunnen. Als laatste is relatie van belang; de leerling komt het best tot zijn recht in een positief leerklimaat. Casimir bevestigt dit. Een goede relatie tussen ouders en school, als leerling en docent draagt positief bij aan de ontwikkeling van leerlingen.

Casimir was met de opzet van het Nederlandse Lyceum groot voorstander van een uitgestelde keuze voor leerlingen: een onderbouw van 2 of 3 jaar. Hierdoor krijgt de leerling de tijd om zich maximaal te ontplooien.

De hierboven genoemde vier wetenschappers vinden dat de docent een optimale en veilige leeromgeving dient te creëren. De docent draagt kennis over, stimuleert leerlingen, biedt een heldere structuur, checkt of de aangeboden informatie beklijft, ondersteunt en faciliteert leerlingen tijdens contextrijke projecten. Het sociale aspect is belangrijk, samenwerken en reflectie maken leerlingen tot kritische burgers. Op die manier is de docent niet alleen de overdrager van kennis aan passieve ontvangers, maar is de docent degene die ervoor zorgt dat de leerling geactiveerd wordt via constructieve denkactiviteiten waarmee nieuwe informatie, inzicht en vaardigheden verbonden worden aan voorkennis.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

De LCL-onderwijsvisie

Leerlingen krijgen op het LCL betekenisvol en authentiek onderwijs vanuit een sterk kenniscomponent. Dit doen we door het geven van kwalitatief goede lessen, waarin we de verbinding leggen met de dynamische omgeving waarin de leerling zich bevindt. We prikkelen hun nieuwsgierigheid met uitdagend, afwisselend en flexibel onderwijs. We begeleiden leerlingen in het nemen van verantwoordelijkheid voor hun eigen werk. Met de opgedane kennis en vaardigheden zijn leerlingen goed voorbereid op het vervolgonderwijs. Tegelijkertijd werken leerlingen aan hun persoonlijke ontwikkeling, zodat ze hun talenten ontdekken en benutten. Zo ontwikkelen zij zich tot betrokken burgers met oog voor zichzelf en de ander.

Binnen onze school is het belangrijk dat leerlingen leren:

- Zichzelf uit te dagen om het maximale uit zichzelf te halen;
- Nieuwsgierig te zijn en een onderzoekende houding te laten zien;
- Verantwoordelijkheid te nemen over hun eigen leerproces;
- Respect te hebben voor en open te staan voor meningen van anderen;
- De talenten van anderen te zien, zodat ze beter kunnen samenwerken met anderen;
- Vrienden te maken en samen een fijne tijd op school te hebben.

Vanuit onze kerncompetenties bouwen we samen aan learning communities waarin leerlingen, docenten en het bedrijfsleven samen en in steeds wisselende rollen zichzelf ontwikkelen en het onderwijs innoveren. We leveren daarmee een bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen. De verbinding en wisselwerking tussen kennis delen en kennis opdoen, leidt tot groei. Vanuit onze kernwaarden doen we dit op onze eigen wijze: met aandacht voor elkaar en het individu, pragmatisch en energiek werkend aan concrete toepassingen en resultaten.

De LCL leer- en ontwerpprincipes (onderwijsstrategie)

Om de onderwijsvisie te implementeren worden de volgende basisprincipes gehanteerd:

1. Vakspecifieke kennis en vaardigheden

Het is belangrijk dat de leerlingen vanuit een goede kennisbasis op onderzoek uitgaan en vaardigheden ontwikkelen, waardoor kennis gestapeld kan worden. Die vaardigheden staan niet los van de kennis maar worden in samenhang (in de context) aangeboden.

2. Realistisch en contextrijk leren

Door samenwerking met externe partners ontstaan authentieke opdrachten die passen bij de belevingswereld van de leerlingen. Dit creëert urgentie en noodzaak om nieuwe kennis te verwerven en direct toe te passen. Dit beïnvloedt de intrinsieke motivatie van de leerlingen. Een betekenisvolle opdracht zorgt ervoor dat de leerling meer betrokken is bij het onderwerp, en daardoor meer eigenaarschap zal nemen.

3. Activerend leren

Leerlingen leren door te doen, ze beheersen niet alleen de stof beter als ze deze actief hebben toegepast in een situatie, maar ze zijn ook beter gemo-

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

tiveerd om de kennis tot zich te nemen. En hierbij geldt: fouten maken mag! Een veilig leerklimaat laat leerlingen een cyclisch proces doormaken van creatief denken, experimenteren, falen, feedback en feedforward krijgen en opnieuw proberen.

4. Samen leren en werken

De docent en de leerling zijn samen verantwoordelijk voor het proces. De docent is hoofdverantwoordelijk voor een succeservaring, maar de leerling is ook zelf verantwoordelijk voor het pad dat gelopen wordt. De docent zorgt door een goede afbakening dat er richting gegeven wordt aan de opdracht en dat de leerling verantwoordelijkheid kan nemen. De afbakening kan langzaamaan worden afgebouwd. De docent en leerling leren samen.

5. Focus op product en proces

De weg ernaar toe is net zo belangrijk als het eindproduct. Gaandeweg zijn er reflectie- en evaluatiemomenten (logboek/portfolio). Zet formatief handelen in om leerlingen in staat te stellen hun leerproces continu te monitoren, te sturen en om begeleiding te vragen. Vertraag als verdieping nodig is, versnel als de stof begrepen is. Iedere (groep) leerling(en) volgt hierin zijn eigen pad.

6. Uitdagende opdrachten

Als we hoge verwachtingen van leerlingen hebben, zullen leerlingen ernaar streven die waar te maken. De lat mag hoog liggen, maar passen bij de competenties van de leerlingen. Leerlingen krijgen passende opdrachten, hierdoor is differentiatie nodig.

7. Effectieve inzet van ICT

Een laptop is een hulpmiddel bij het verzorgen van onderwijs, naast het gebruik van boeken. De laptops worden ingezet voor onderzoek, communicatie, organisatie, planning, presentatie en ondersteuning van het onderwijs.
Een laptop is een middel, geen doel.

8. Doorlopende leerlijn

Afstemming binnen school is nodig om ervoor te zorgen dat leerlingen alle verschillende vaardigheden opdoen, op diverse werkterreinen ervaringen opdoen en er een opbouw in moeilijkheidsgraad in de opdrachten zit.

Didactische technieken

Dit zijn alle technieken en methodieken die gebruikt worden om leerlingen competenties aan te leren. Voorbeelden van didactische werkvormen zijn uiteraard: vertellen, uitleggen, demonstreren, vragen stellen, beurten geven, opdrachten geven en het laten samenwerken van de leerlingen. Maar in 2023 hebben we ook gewerkt met Challenge Based Learnig projecten.

De didactische werkvorm moet aansluiten bij het lesonderwerp en rekening houden met de verschillen tussen de leerlingen. Dit wordt toegepast in een contextrijke leeromgeving, waarbij digitale hulpmiddelen ingezet worden om het leerproces te bevorderen. In 2023 hebben we een bewuste keuze gemaakt om naast de boeken te gaan werken met laptops en de eerste experimenten zijn gestart met VR-brillen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

1.3. Programmamatig werken

Het schoolplan is ambitieus en bevat drie programmalijnen met concrete doelen, deze programmalijnen komen uitgebreid aan bod in hoofdstuk 2. Bij het opstellen van het schoolplan is bewust gekozen om programmamatig te gaan werken. Waarom hebben we voor deze aanpak gekozen?

1. Na willen streven van bepaalde, complexe doelen;
2. Snel willen inspelen op ontwikkelingen;
3. Aan willen brengen van overzicht en samenhang;
4. Scherper willen sturen op inzet van middelen;
5. Doelgericht willen samenwerken met andere partijen;
6. Niet steeds de structuur willen veranderen;
7. Geen houvast hebben in de projectaanpak.

1.4. Organisatiemodel en besturingsfilosofie

Organisatiemodel

Binnen het LCL willen we werken met een inspirerend organisatieperspectief, waarin we werken aan een gezamenlijk en breed gedragen doel: het realiseren van het schoolplan. Iedereen wordt uitgenodigd om bij te dragen aan het geheel. Tot nu toe worden veel organisaties gerund volgens strakke lijnorganisatiemodellen, waarbij wendbaarheid en het innovatief vermogen te weinig aandacht krijgt.

Daarom hebben we in 2023 gekozen voor een dubbel organisatiemodel: lijnorganisatie versus matrixorganisatie (figuur 2). De lijnorganisatie doet recht aan de wettelijke en maatschappelijke verplichtingen en efficiency van een organisatie. De lijnorganisatie is voor publiek gefinancierde onderwijsinstelling belangrijk, omdat deze gehouden worden aan wetten, regels, afspraken en publieke verantwoording. De lijnorganisatie is afgebeeld in bijlage 1.

Het onderwijs moet ook wendbaarder worden en beter kunnen inspelen op veranderingen afkomstig vanuit onder andere wet- en regelgeving, uit de regio en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarom hebben we parallel aan de lijnorganisatie een matrixorganisatie vormgegeven. Deze matrixorganisatie ontwikkelt zich tot een groter wendbaar en innovatief vermogen. Hier worden 'vernieuwingen ontketend'. Ontketenen is loskomen uit vastgeroeste werkwijzen; ontketenen is energie en creativiteit op gang brengen én houden.

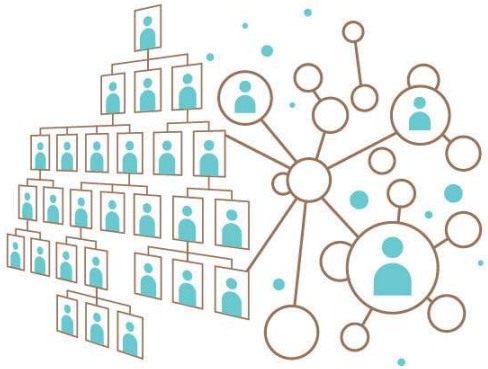

Figuur 2: *lijn- versus matrixorganisatiemodel*

Het schoolplan bevat 3 programmalijnen met daarbinnen verschillende werkgroepen. De werkgroepen bestaan uit mensen uit de lijnorganisatie. De werkgroepen functioneren in de matrixorganisatie en krijgen ruimte en

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

autonomie om vernieuwingen en innovaties uit te werken binnen de gestelde kaders. Bij het ontwerp is er afstemming en samenwerking met mensen uit de lijnorganisatie. Wanneer de vernieuwingen wordt geïmplementeerd, gebeurt dit in de lijnorganisatie met hulp vanuit de matrixorganisatie. Op deze wijze is er een wisselwerking tussen de twee organisatiemodellen.

Besturingsfilosofie

Een organisatiemodel is belangrijk, maar hoe we ons gedragen tijdens het werk en wat we van elkaar verwachten is net zo belangrijk. Dit staat beschreven in de besturingsfilosofie. Onze besturingsfilosofie hebben we verbonden aan onze 6 kernwaarden:

1. Uitdaging;
2. Nieuwsgierigheid;
3. Verantwoordelijkheid;
4. Saamhorigheid;
5. Plezier;
6. Respect.

Deze zes begrippen hangen onderling sterk met elkaar samen. Het één kan niet zonder het ander en ze gelden voor alle medewerkers binnen het LCL.

1. Uitdaging

Er ligt een mooie opdracht voor ons. Onze gezamenlijk geformuleerde richting en koers staat beschreven in het schoolplan. Om dit plan van papier naar realiteit te brengen draagt iedereen zijn steentje bij. Dit betekent dat we geloof hebben in elkaar en niet opgeven. We zetten door totdat we ons doel gerealiseerd hebben. Om het geloof in elkaar te behouden vragen we, als personeelsleden van het LCL, zelf om reflectie en reageren zonder te oordelen. We staan open voor elkaars feedback en voeren dialogen in plaats van discussies.

2. Nieuwsgierigheid

Om het schoolplan te realiseren zullen we uit onze comfortzone moeten stappen. Voor de een is dit spannend en voor de ander is dit leuk. Iedereen heeft daar zijn persoonlijke beleving bij. Wat voor ons allen van belang is, is dat we nieuwsgierig zijn en blijven. Dat we met een open blik en echte aandacht kijken naar onze toekomst. Dat we elkaar zien en elkaars talenten gaan ontdekken, dat we elkaar om hulp vragen en samen verder groeien.

3. Verantwoordelijkheid

We hebben iedereen hard nodig en gaan uit van ieders professionaliteit. We geven iedereen ruimte binnen de kaders van het LCL met als doel het realiseren van ons schoolplan. Alleen professionele ruimte geven zorgt er nog niet voor dat men zich verantwoordelijk voelt en ernaar acteert. Medewerkers moeten intrinsiek gemotiveerd zijn om zaken op te pakken. Deci en Ryan, hoogleraren psychologie en sociale wetenschappen aan de University of Rochester, stellen dat medewerkers intrinsiek gemotiveerd worden, wanneer ze naast het krijgen van professionele ruimte ook competent zijn. Vertrouwen hebben in hun eigen kunnen en sociaal verbonden zijn dragen hieraan bij. Samen zorgen we voor ons welzijn en zijn we ons bewust van ons eigen handelen. Daarnaast we zijn ook verbonden met onze omgeving en hebben we

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

geloof in anderen. Wanneer collega's zich verantwoordelijk voelen, gemotiveerd en creatief zijn dan spelen ze makkelijker, daadkrachtiger, sneller en proactief in op veranderingen.

Om verantwoordelijkheid te kunnen en willen nemen is vertrouwen nodig. Het is geen kernwaarde van ons, maar we vinden het wel belangrijk om te vermelden. Vertrouwen geven vanuit de schoolleiding kan alleen als dit vertrouwen gevoed wordt vanuit de medewerkers. Dat geldt overigens ook omgekeerd. We willen graag verantwoording afleggen, met als doel vertrouwen te behouden en de successen te kunnen vieren of de dilemma's te kunnen bespreken. Dit betekent dat er structureel en proactief gerapporteerd wordt op de resultaten en de wijze waarop de resultaten worden bereikt. Daarnaast zijn medewerkers te allen tijde in staat om hun onderbouwing te geven bij de gemaakte keuzes. Deze onderbouwingen sluiten aan bij:

- De behoeften van de (toekomstige) leerlingen;
- De strategie van de organisatie;
- De geldende (wettelijke) kaders.

4. Saamhorigheid

De autonomie, die professionele ruimte met zich brengt, vraagt om kaders. Autonomie is namelijk niet hetzelfde als 'alleen' of 'zelfstandig'. Iedereen is onderdeel van een groter geheel, het LCL. De belangen van het groter geheel komen niet altijd volledig overeen met de belangen van individuele medewerker, secties, leerjaren en/of ondersteunende afdelingen. Dit vraagt passende competenties en hoort bij professioneel handelen.

Het organisatiebelang is bijna altijd groter dan het belang van de individuele medewerker, een specifieke sectie of leerjaar en/of ondersteunende afdeling. We vormen niet voor niets een collectief. Dit betekent dat we op zoek gaan naar de bijdrage die eenieder kan leveren aan het collectief. Binnen het LCL stimuleren we het leren met en van elkaar en collegiale consultatie. Samen gaan we de verbinding aan. Zo tillen we onszelf en elkaar naar een hoger niveau met als doel het realiseren van ons strategisch kader.

5. Plezier

Het hebben van (werk)plezier is een randvoorwaarde om intrinsiek gemotiveerd te zijn voor je werk. Het zorgt voor een positief klimaat in het team. In een veilige omgeving voelen medewerkers zich vrij om vragen te stellen en zijn ze niet bang om fouten te maken. Samen leren en werken in betrokkenheid, waarbij we trots zijn op onze resultaten en dit ook regelmatig vieren.

6. Respect

Elke professional in onze organisatie verstaat zijn vak. Vanuit het respect voor ieders professionaliteit helpen we elkaar en luisteren we naar elkaar. Dit betekent dat we van ondersteunde afdelingen de houding van een professionele leverancier mogen verwachten. En dat we van het onderwijsgevende personeel een professionele klanthouding mogen verwachten. We hebben respect voor onszelf, de ander en de omgeving.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2 Het Lorentz Casimir Lyceum heeft gewerkt aan...

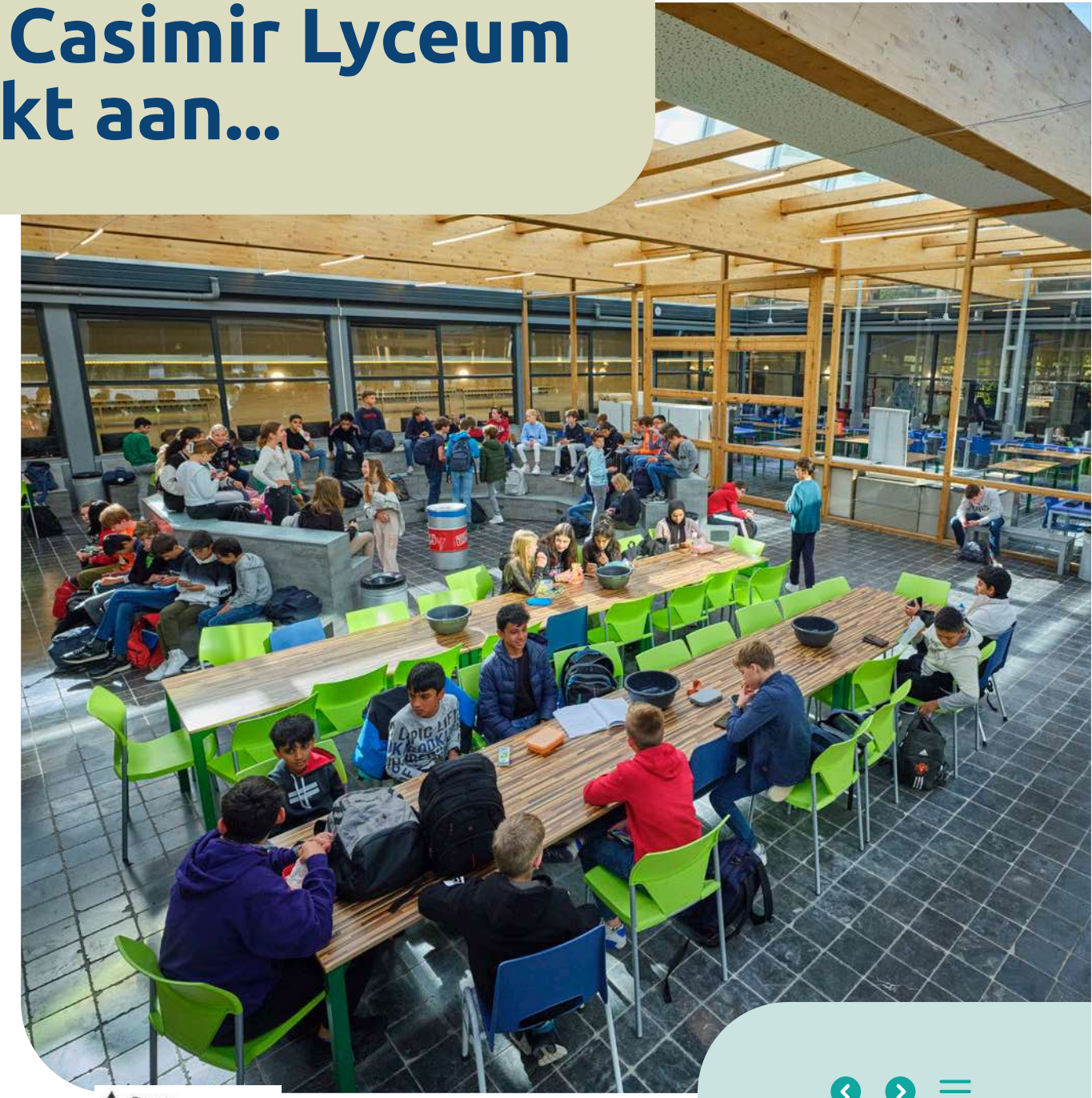

Het eerdergenoemde nieuwe schoolplan *'Het kompas voor de toekomst! 2023-2026'* heeft in januari 2023 instemming van de MR en goedkeuring van de Raad van Toezicht gekregen. In 2023 waren de volgende drie programmalijnen leidend:

1. **Positionering met zes focuspunten;**
   - Zichtbaarheid vergroten;
   - Havoconcept;
   - (Tweejarige) havo/vwo klas;
   - Versterking atheneum en gymnasium;
   - Digitalisering;
   - Nieuwbouw;

2. **Personeels- en organisatieontwikkeling;**
   - Lerend vermogen;
   - Optimaliseren organisatiestructuur;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

3. **(Onderwijs)kwaliteit.**
Aanvullend aan deze programmalijnen waren ook de volgende onderwerpen actueel geweest:

4. **Passend onderwijs;**
5. **Toetsing en examinering;**
6. **Burgerschap en basisvaardigheden.**

Deze programmalijnen en onderwerpen lichten we in dit hoofdstuk toe.

2.1 Positionering met zes focuspunten

Uit het imago-onderzoek, afgenomen in 2022 en de SWOT-analyse die we in 2022 zelf hebben opgesteld met diverse stakeholders, komen de sterke kanten van het LCL naar voren, maar ook punten die sterker gepositioneerd kunnen worden. Deze laatste zijn ondergebracht in de zes focus-punten.

Focuspunt Zichtbaarheid vergroten

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt zichtbaarheid vergroten om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Zichtbaarheid vergroten	
1. Een nieuwe website	
2. Zichtbaarheid op social media	
3. Personeelsleden, leerlingen en ouders ambassadeurs maken	
4. Optimale verbinding met de maatschappij: basisscholen, (sport)verenigingen, vervolgonderwijs, werkveld, Brainport	
5. Actieve inerne kennisdeling via formele en informele momenten	

Tabel 1: *Doelen focuspunt zichtbaarheid vergroten*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Reflectie resultaten focuspunt zichtbaarheid vergroten in 2023

Jarenlang is er hard gewerkt aan de kwaliteit van het onderwijs. Het LCL biedt gewoon goed onderwijs! Jarenlang is het LCL wat te veel naar binnen gericht en bescheiden geweest, terwijl er tal van pareltjes bestaan om trots op te zijn, die het verdienen om in de spotlight te staan. Het imago-onderzoek heeft aangetoond dat het LCL minder bekend is in de regio. Koppel dit aan de verminderende instroom qua leerlingenaantal de afgelopen jaren. Dit betekent dat de zichtbaarheid vergroot moet worden en pareltjes zichtbaar mogen worden. In 2023 zijn de volgende resultaten geboekt:

- Nadat er met het gehele personeelsteam een nieuw schoolplan is geschreven, en de koers naar de toekomst is bepaald, is het LCL-verhaal vertaald naar een **nieuwe website** met een **gemoderniseerd logo** met behoud van het DNA van de school.
- Naast de website zijn er tal van tools gebruikt om de pareltjes ook **buiten de school te laten zien.** Denk hierbij aan **social media**, buitenreclame, free publicity, een groot aanbod aan mogelijkheden voor groep 7 & 8 leerlingen om de school te bezoeken (LCL Experience, LCL Plus, LCL Actief en de open dag).
- Om de open dag bekend te maken bij onze doelgroep zijn **enthousiaste LCL-leerlingen bij hun oude basisschool op bezoek gegaan** om over de open dag te vertellen. In 2023 hebben ook alle collega's een basisschool bezocht, waarbij ze een pakket met flyers en posters hebben achtergelaten. Dit werd goed ontvangen door de scholen. Daarnaast is er een actieve **oudercommissie** die enorm betrokken is bij de school en onze naam positief uitdraagt. Langs de **sportvelden** wordt positief gesproken over het LCL.
- Het LCL is al jaren aangesloten bij de **Brainportscholen**. In 2023 hebben we binnen de school een nieuwe Brainportcoördinator aangesteld die de verbinding legt vanuit de school. Vanuit de focuspunten die gericht zijn op onderwijsontwikkeling zijn er tal van nieuwe verbindingen gemaakt.
- Afgelopen jaar zijn het aantal **studiedagen** verhoogd van 2 naar 4 momenten. Alle studiedagen hebben in het teken gestaan van kennisdeling en personeelsleden meenemen in het proces naar de nieuwe positionering. 'Ons verhaal' is geschreven door alle personeelsleden samen. Het vernieuwde logo en de websiteteksten zijn ook met een grote groep personeelsleden tot stand gekomen. De ontwikkelingen voortkomend uit de overige focusgroepen worden consequent gedeeld op onder andere de studiedagen. Op deze wijze worden alle personeelsleden betrokken en geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de school.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Focuspunt havoconcept

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt havoconcept om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Havoconcept	
1. Werken met een persoonlijk talentenpaspoort voor leerlingen	
2. Leerlingen begeleiden in hun leerproces door bevlogen en bekwame personeelsleden	
3. Het principe van Challenge Based Learning toepassen	
4. Activerende didactiek toepassen	
5. Het onderwijs in en met de Brainportregio verzorgen	
6. Het onderwijs samen met het vervolgonderwijs vormgeven	
7. Werken met digitale toepassingen	
8. Leerlingen niet alleen opleiden voor hun diploma, maar ook hun 21e eeuwse vaardigheden ontwikkelen	
9. Praktijkgericht onderzoek is onderdeel van het curriculum	

***Tabel 2:** Doelen focuspunt havoconcept*

Reflectie resultaten focuspunt havoconcept in 2023

Een van de uitkomsten uit het imago-onderzoek is dat de tevredenheid van de havoleerlingen iets aan het afnemen is. Docenten merken ook dat de intrinsieke motivatie bij leerlingen om onderwijs te genieten vermindert. Er is een grote groep bevlogen en bekwame docenten die deze doelgroep erg leuk vinden en het focuspunt havoconcept hebben opgepakt. Hoe zorgen we voor meer gemotiveerde havoleerlingen? Hoe verbeteren we voor onze havoleerlingen de aansluiting op het vervolgonderwijs?

Deze focusgroep is met deze grote vragen aan de slag gegaan. Want is die havoleerling nu meer praktisch of juist meer theoretisch ingesteld? Is hij een doener of een denker? Of ergens daartussenin? En wat vragen de vervolgopleidingen van de havoleerling? Door een literatuuronderzoek uit te voeren, te spreken met andere scholen en door het uitzetten van enquêtes onder havoleerlingen én ouders is de werkgroep aan de slag gegaan om te kijken op welke wijze de intrinsieke motivatie verbeterd kan worden en de tevredenheid weer kan toenemen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Vanuit deze opbrengsten is een concept voor vernieuwd havo-onderwijs opgesteld, dat bestaat uit drie pijlers:

- Havodidactiek;
- Pedagogisch klimaat;
- HavoPro (gebaseerd op de principes van Challenge Based Learning).

De havodidactiek verschuift van voornamelijk theoretisch naar een combinatie van theorie en praktijk. Hierbij is aandacht voor de wereld buiten school door gebruik te maken van gastsprekers en bedrijfsbezoeken. Het onderwijs gaat verzorgd worden in en met de Brainportregio. Ook formatief handelen en de tien kenmerken van motiverend onderwijs die in 2019 zijn opgesteld door de Inspectie van het Onderwijs vormen de basis van het lesaanbod. Een pedagogisch klimaat met persoonlijke aandacht voor de leerlingen is van groot belang. Door te investeren in de relatie met de leerlingen ontstaat een veiliger en motiverender (werk)klimaat. Door samen te werken met de TU/e wordt kennis binnengehaald over didactiek en pedagogiek die past bij deze doelgroep.

Bij het vak Quest in de onderbouw is er al aandacht voor Challenge Based Learning. Leerlingen ontwikkelen praktijkgerichte onderzoeks- en basisvaardigheden die nodig zijn in de bovenbouw en het vervolgonderwijs (mbo/hbo). De executieve functies van leerlingen worden versterkt. In de bovenbouw starten we met het vak HavoPro. De Questlessen baseren zich op de kenmerken en eisen van HavoPro. In de bovenbouw is HavoPro op zijn beurt gebaseerd op vaardigheden die nodig zijn in het vervolgonderwijs (mbo/hbo) en in de maatschappij. Het vak combineert theorie en praktijk, waardoor leerlingen praktisch(er) aan de slag gaan met vraagstukken die mede zijn ontwikkeld door bedrijven en opleidingen in de regio.

Focuspunt Tweejarige havo/vwo-klas

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt tweejarige klas om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Tweejarige brugperiode	
1. Leerlingen starten op het niveau dat bij ze past en ontwikkelen zich in hun eigen tempo	
2. Er wordt formatief en summatief getoetst	
3. In jaar twee krijgen leerlingen een advies over het niveau dat het beste bij hen past	
4. In de havo/vwo-klas wordt steeds meer gedifferentieerd onderwijs verzorgd om aan te sluiten bij het niveau van de leerling	

Tabel 3: *Doelen focuspunt tweejarige havo/vwo-klas*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Reflectie resultaten focuspunt tweejarige havo/vwo-klas in 2023

Het LCL kent een tweejarige havo/vwo-klas voor leerlingen die instromen in de brugklas. Voor sommige leerlingen komt het schooladvies in groep 8 vroeg. De leerlingen zijn nog jong en de overstap naar het voortgezet onderwijs is groot. Leerlingen met een gemengd advies havo/vwo krijgen in de tweejarige havo/vwo-klas de tijd om te ontdekken welk niveau het beste bij hen past. Er wordt gestart op havoniveau en in de loop van het eerste jaar wordt naar het midden van de niveaus gewerkt. Formatief handelen, waarbij het leerproces de ruimte krijgt, de leerling feedback krijgt op zijn ontwikkeling en waarbij pas summatief getoetst wordt bij afronding van een leeronderdeel is een belangrijk uitgangspunt. Docenten hebben onderling veel scholing gevolgd en intervisie toegepast op de onderwerpen formatief handelen en gedifferentieerd lesgeven.

Aan het eind van het eerste leerjaar gaan de leerlingen allen door naar het tweede leerjaar. In het tweede jaar ontdekken leerlingen steeds meer of zij zich thuis zullen voelen op havo of op het vwo. Differentiëren, waarbij planmatig ruimte is voor verschillen in instructie, leertijd of leerstof is in deze klas zeer van belang. Leerlingen krijgen inzicht in hun mogelijkheden en nemen verantwoordelijkheid.

Er is een toenemende vraag naar onderwijs met deze uitgestelde keuze. Leerlingen die bij de start in 2022-2023 zijn ingestroomd, zitten nu in leerjaar 2 en doen het even goed als de leerlingen uit de reguliere tweede klas. De overstap naar het derde leerjaar is een volgend belangrijk evaluatiemoment.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Focuspunt versterking atheneum en gymnasium

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt versterking atheneum en gymnasium te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

Reflectie resultaten focuspunt versterking atheneum en gymnasium in 2023

We hebben flinke stappen kunnen zetten in het doorontwikkelen van ons gymnasiumPlusprogramma. Dit is de hoofdfocus geweest in 2023.

In 2023 heeft de focusgroep op basis van onderzoek binnen en buiten de school een voorstel uitgewerkt om het huidige programma Brainsport Junior te versterken. Dit programma is gericht op de meer- en hoogbegaafde leerlingen die op het atheneum en gymnasium onderwijs volgen. Dit voorstel is door de schoolleiding geaccordeerd wat resulteert in het feit dat in schooljaar 2024-2025 gestart wordt met gymnasiumPlus. Dit is een aparte klas gericht op de meer- en hoogbegaafde leerlingen. Het curriculum wordt gecompact, waardoor er meer tijd vrij komt voor verdieping en verrijking.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Versterken atheneum en gymnasium	
1. Een ruim aanbod aan vakken in de bovenbouw	
2. Veel extra activiteiten naast de lessen	
3. Leerlingen worden door bevlogen docenten op verschillende manieren maximaal uitgedaagd	
4. Alle talenten worden gezien, gewaardeerd en gevisualiseerd in een talentenpaspoort	
5. Leerlingen krijgen ruimte in hun lesrooster om eigen keuzes te maken	
6. Extra activiteiten voor leerlingen die meer in hun mars hebben	
7. Activerende didactiek toepassen	
8. Het onderwijs in en met de Brainportregio verzorgen	
9. Het onderwijs samen met het vervolgonderwijs vormgeven	
10. Werken met digitale toepassingen	
11. Praktijkgericht en funderend onderzoek is onderdeel van het curriculum	

Tabel 4: *Doelen focuspunt versterking atheneum en gymnasium*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Vakken als Big History, programmeren, filosofie en wiskundeplus worden extra aangeboden, boven op het reguliere gymnasiumcurriculum. De leerlingen zijn samen met ontwikkelingsgelijken en krijgen tijd om hun eigen interesses en vragen te onderzoeken op hun manier. Een mooie vorm van versterking van het gymnasium dat past bij het DNA van de school en dat past bij de groei van het aantal ex-pats in de regio Eindhoven.

Focuspunt Digitalisering

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt digitalisering om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Digitalisering	
1. Digitale geletterdheid wordt een belangrijk onderdeel binnen de opleiding	
2. Werken met laptops als aanvulling op boeken, zodat leerlingen nog beter tijd- en onafhanhelijk aan school kunnen werken	
3. Blended methodes bieden differentiatie, extra oefenstof of uitdaging	
4. Er komt een plan om de IT-infrastructuur te optimaliseren en de veiligheid te garanderen, inclusief gebruikersgedrag	

Tabel 5: *Doelen focuspunt digitalisering*

Reflectie resultaten focuspunt digitalisering in 2023

In schooljaar 2023-2024 is het LCL gestart met het gebruik van laptops in het eerste leerjaar, naast de boeken. De laptops worden als hulpmiddel ingezet om te kunnen differentiëren, extra oefenstof aan te bieden of leerlingen extra uit te dagen. Omdat we met laptops zijn gaan werken, is er ook aandacht gekomen voor digitale geletterdheid. Vanaf september 2023 is dit een groot thema bij het vak Quest.

Om personeelsleden te ondersteunen in de digitaliseringsslag zijn er binnen de school digicoaches benoemd. Zij ondersteunen collega's onder andere met het werken met Microsoft Teams en het toepassen van laptops als hulpmiddel binnen de lessen. Door middel van inspiratiesessies digitale didactiek organi-seren we mogelijkheden om met elkaar in gesprek te gaan over de inzet van technologie en creëren we ruimte om met elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Ook zijn in 2023 VR-brillen aangeschaft en is een groep collega's aan de slag gegaan om voorbereidingen te treffen, waardoor het gebruik van de VR-brillen in het onderwijs zo laagdrempelig mogelijk is.

Er was een inhaalslag nodig in het optimaliseren van de IT-infrastructuur. In 2023 heeft een extern bureau een nulmeting uitgevoerd naar de ICT-omgeving. Het doel van dit onderzoek was:

Inzicht krijgen hoe de omgeving er momenteel voor staat en wat er gedaan moet worden om de ICT-omgeving te laten voldoen aan de huidige maatstaven en aan te laten sluiten bij de eisen en wensen vanuit het onderwijs, maar ook met betrekking tot veiligheid, betrouwbaarheid en beheersmatigheid.

Op basis van de uitkomst van de nulmeting is direct aan de slag gegaan met het doorvoeren van verbeteringen. Er is in 2023 een enorme professionalise-ringsslag gemaakt.

In 2023 zijn onder meer de volgende zaken gerealiseerd:
- Invoering Bring Your Own Device in de brugklas
- Voorbereiding voor verdere uitrol van BYOD in latere jaren in de vorm gezamenlijke leer en inspiratiemomenten.
- Basisinrichting Intune;
- Nieuwe inrichting laptops voor medewerkers en uitleen laptops;
- Servermigratie van oude naar nieuwe serveromgeving;
- Serverconfiguraties voorbereid op nieuwbouw;
- Omwisselen internetverbinding;
- Uitfaseren 10 servers;
- Opschonen DNS en hosting;
- Opschonen firewall regels (toegang van buitenaf).

In 2023 zijn de volgende voorbereidingen gedaan die in 2024 gerealiseerd gaan worden:
- Voorbereiding voor invoering BYOD in andere leerjaren;
- Het opheffen en vervangen van mijnlcl.nl (intranet);
- Inrichting examendevices;
- Netwerk en verhuizing naar nieuwbouw;
- Identity & Access Management;
- Invoering van Multi Factor Authenticatie;
- Nieuwe opzet ICT-organisatie.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 96 10
www.crowe-foederer.nl

Focuspunt Nieuwbouw

In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven voor het focuspunt nieuwbouw om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 1: POSITIONERING MET ZES FOCUSPUNTEN	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Nieuwbouw	
1. Docenten van aanverwante vakken benutten de mogelijkheden van het gebouw tot interne samenwerking	
2. Leerlingen krijgen de ruimte en mogelijkheden om het maximale uit zichzelf te halen	
3. Er zijn plekken waar leerlingen zelfstandig of in groepjes kunnen werken	
4. De aula en het podium bieden mogelijkheden voor bijeenkomsten, activiteiten, exposities en presentaties	

Tabel 6: *Doelen focuspunt nieuwbouw*

Reflectie resultaten focuspunt nieuwbouw in 2023

Aangezien de nieuwbouw in 2024 wordt opgeleverd en in gebruik wordt genomen, hebben we nog geen doelen kunnen realiseren van dit focuspunt. Wel kunnen we spreken over de vele pluspunten van ons nieuwe schoolgebouw.

De uitgangspunten voor de te ontwikkelen nieuwbouw zijn vastgelegd in de herijking IHP 2018, ondertekend in april 2019. De nieuwbouw vindt plaats op de huidige locatie, zonder gebruik te maken van tijdelijke huisvesting. Er wordt daarbij uitgegaan van een school voor 1.150 leerlingen met een omvang van 7.880 m2 bruto vloeroppervlakte (bvo) exclusief de drie gymzalen. Het bouwheerschap ligt bij de gemeente Eindhoven, de bouwteampartner is Dura Vermeer en de architect is RoosRos.

Het nieuwe gebouw wordt energiezuinig gebouwd met circulaire materialen. Het gebouw is duurzaam, goed geventileerd, krijgt veel daglicht en is bijna energieneutraal (BENG). Het nieuwe gebouw wordt straks helemaal omringd door natuur met veel bestaande en nieuwe bomen, waarbij er een belangrijke relatie is tussen de binnenruimtes van het gebouw en de omliggende buitenruimtes. De ruimtes bieden en stimuleren een open blik naar buiten. Buiten wordt het landschap ingericht met voldoende plekken waar leerlingen en personeel kunnen sporten, pauzeren of wandelen. Bij de inrichting van het nieuwe gebouw wordt veel gebruik gemaakt van duurzame en circulaire toepassingen, waarmee een veilige en gezonde leeromgeving voor de toekomstige generatie ontstaat.

Eind april 2023 is de nieuwbouw gestart en de bouwwerkzaamheden verlopen geheel volgens planning. De oplevering staat gepland voor juni 2024. Na de zomervakantie van 2024 zal het nieuwe schoolgebouw in gebruik genomen worden en het huidige gebouw gesloopt worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2.2 Personeel- en organisatieontwikkeling

De taak is om met alle personeelsleden het schoolplan te gaan vertalen naar de praktijk en zichtbaar te maken. Om ons schoolplan te realiseren is het onder meer van groot belang om een aantal competenties verder te ontwikkelen. Daarnaast worden alle medewerkers uitgenodigd meer verantwoordelijkheid op zich te nemen om het schoolplan te realiseren. Hiervoor is een programmalijn personeel- en organisatieontwikkeling opgezet, waarbij onderstaande doelen beschreven staan. Deze doelen willen we realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 2: PERSONEELS- EN ORGANISATIEONTWIKKELING	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
Lerend vermogen	
1. Vertalen van ons motto en kernwaarden in gedragskenmerken	
2. Gedragskenmerken opnemen in onze HR-cyclus	
3. Talentenscan voor personeel en leerlingen	
4. Organiseren en verzorgen van formele en informele leeractiviteiten voor personeel	
5. Coachen van leerlingen om kernwaarden eigen te maken	
6. Het LCL sluit zich aan bij TRION opleidingsschool	
7. Het LCL neemt zijn verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het eigen personeel	
8. Medewerkers vragen om feedback en kunnen hier professioneel mee omgaan	
Optimaliseren organisatiestructuur	
9. Onderzoeken wat de beste organisatiestructuur is voor de school	
10. Deze structuur vaststellen en implementeren	
11. Invoeren van systeem dat door softcontrols (gedrag) en hardcontrols (systemen en resultaten) gestuurd en ondersteund wordt	

Tabel 7: *Doelen programma personeels- en organisatieontwikkeling*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Reflectie resultaten programma 2 personeels- en organisatieontwikkeling

Feiten en cijfers personeelsbestand

Op 1 oktober 2023 had het LCL in totaal 128 medewerkers bestaande uit 95,8 FTE. Bij het einde van het schooljaar 2022-2023 zijn er 10 docenten vertrokken. Bij de aanvang van het schooljaar 2023-2024 zijn 14 nieuwe medewerkers gestart, bestaande uit 14 nieuwe docenten.

De instroom van nieuwe docenten houdt verband met het vertrek van docenten en de instroom van leerlingen. Er zijn namelijk 29 leerlingen meer in klas 1 ten opzichte van 2022-2023 en 9 leerlingen meer in klas 1 ten opzichte van 2021-2022.

Op 1 oktober 2023 waren in totaal 90 OP-ers in dienst bestaande uit 41 vrouwen en 49 mannen. Daarnaast waren er 34 OOP-ers bestaande uit 27 vrouwen en 7 mannen. Tenslotte waren er 4 directieleden, waarvan 3 vrouwen en 1 man.

In het overzicht leeftijdsopbouw docenten op 1 oktober 2023 is de leeftijdsopbouw van docenten op 1 oktober 2023. Zoals te zien is, is er een mooie leeftijdmix voor de leeftijdscategorieën tussen de 25 en 67 jaar. Jong en oud hebben voor een school relevante specifieke kenmerken en hun talenten vullen elkaar aan. Oudere medewerkers hebben ruime werkervaring, specifieke vakkennis, competenties, vaardigheden en een netwerk. Jongeren compenseren hun minder ruime werkervaring met competenties en vaardigheden die nauwer aansluiten bij wat de school in deze tijd van medewerkers vraagt.

Een goede mix maakt dat de school kan profiteren van de combinatie van deze vaardigheden en competenties. In de strategische personeelsplanning (SPP) zal volgend jaar verder nagedacht worden hoe jong talent aangetrokken en behouden kan worden. En tegelijkertijd ook over het aantrekkelijk blijven voor en het behoud van oudere medewerkers.

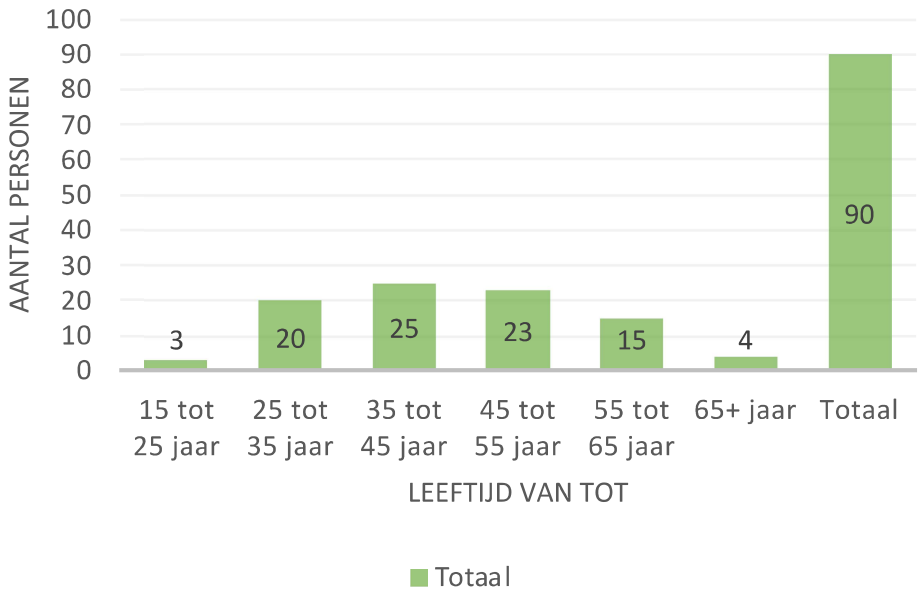

Figuur 3: *Leeftijdsopbouw docenten per 1 oktober 2023*

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim in 2023 bedroeg 4,40%. De gemiddelde verzuimfrequentie was 1,32: een werknemer van onze school meldt zich gemiddeld 1,32 keer per jaar ziek. Dit betekent dat de verzuimdrempel om je ziek

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

te melden (te) laag is. De duur van het verzuim bestaat uit de categorieën: kort, middel, lang en extra lang verzuim. In het jaar 2023 duurde 1,00% van het verzuim 1 tot 7 dagen (kort), 0,27% van het verzuim duurde 8 tot 42 dagen (middel), 1,38% van het verzuim duurde 43 tot 365 dagen (lang) en 1,74% duurde langer dan 365 dagen (extra lang). De gemiddelde verzuimduur bedroeg 8,78 dagen per ziekmelding. Er is dus te stellen dat er in 2023 ten opzichte van 2022 zowel in het verzuimpercentage als in de ziekmeldfrequentie een lichte daling is te zien.

De onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het verzuimpercentage over de afgelopen 5 kalenderjaren zien. De jaren waarin een duidelijk hoger verzuim speelt, is dat vooral bepaald door relatief veel langdurig verzuim.

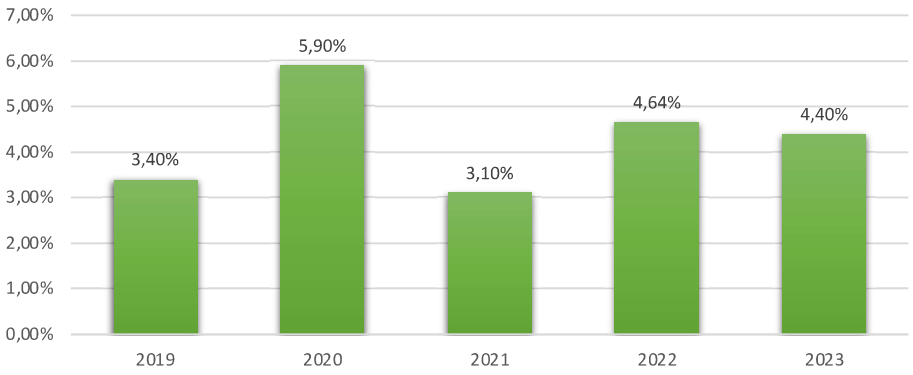

Figuur 4: *Verzuimpercentage per jaar*

Medewerkersonderzoek

In oktober 2023 is er een medewerkersonderzoek geweest onder alle medewerkers van het LCL met daarbij de slogan: *"Alleen samen met elkaar kunnen we onze school nog verder verbeteren en zijn we verantwoordelijk voor de koers die we lopen."* 77% van de medewerkers heeft de enquête ingevuld. De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in een rapportage. Deze rapportage met de uitkomsten van het onderzoek is daarna gedeeld en besproken in november 2023 met medewerkers tijdens medewerkersessies waar men zich voor aan kon melden, met de schoolleiding en met de raad van toezicht.
De uitkomst van deze verschillende sessies is vervolgens opgenomen in een rapportage met alle resultaten. Deze resultaten dienen vervolgens als input voor een SMART verbeterplan per rubriek wat in februari 2024 opgeleverd zal worden en daarna ieder kwartaal wordt geëvalueerd en bijgesteld volgens de PDCA-cyclus.

De resultaten van het medewerkersonderzoek zijn per rubriek:

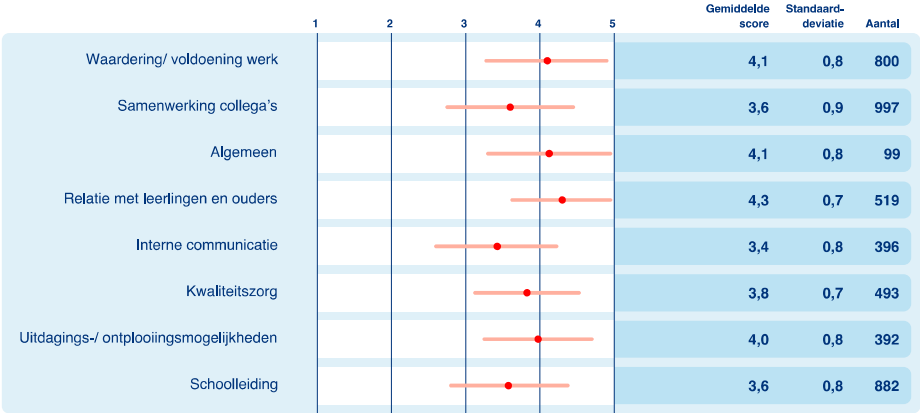

	Gemiddelde score	Standaard-deviatie	Aantal
Waardering/ voldoening werk	4,1	0,8	800
Samenwerking collega's	3,6	0,9	997
Algemeen	4,1	0,8	99
Relatie met leerlingen en ouders	4,3	0,7	519
Interne communicatie	3,4	0,8	396
Kwaliteitszorg	3,8	0,7	493
Uitdagings-/ ontplooiingsmogelijkheden	4,0	0,8	392
Schoolleiding	3,6	0,8	882

Tabel 8: *Resultaten medewerkersonderzoek*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Een standaarddeviatie (SD) is een statistische maat voor spreiding van resultaten. Het zegt dus iets over de mate van spreiding en niet zozeer iets over de gegeven scores. Concreet geeft een standaarddeviatie aan in hoeverre de mening van de respondenten uit elkaar ligt. Wanneer een standaarddeviatie 0 is, dan hebben alle respondenten hetzelfde antwoord gegeven.

Hoe groter de standaarddeviatie is, hoe verder de meningen/antwoorden uit elkaar liggen. In heel algemene zin is te zeggen dat een standaarddeviatie van meer dan 1 wijst op zeer uiteenlopende scores.

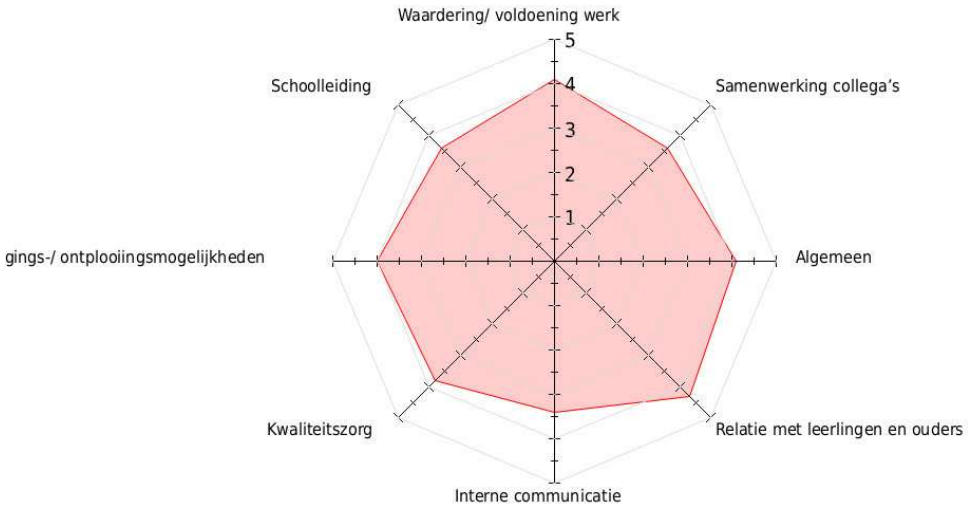

Figuur 5: *Resultaten medewerkersonderzoek*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Lerend vermogen

In het schoolplan is aangegeven hoe we op verschillende wijze het lerend vermogen van het personeel van de school willen faciliteren en ondersteunen. In het jaar 2023 zijn hier de eerste stappen ingezet met onder andere:

- Het uitvoeren van het bestaande integraal personeelsbeleid met daarin de voortgangs- en functioneringsgesprekken;
- Het digitaliseren en uitzetten van de leerling-enquête voor docenten via de enquêtetool van Onderwijsspiegel;
- Het introduceren en aanbieden van de mogelijkheden in digitale e-learning voor alle medewerkers in de vorm van E-wise;
- En zijn we een Trion opleidingsschool geworden.

Tevens zijn OP- en OOP-medewerkers door de leidinggevenden en vanuit de verschillende werkgroepen gestimuleerd om zich nog verder te professionaliseren. Dit is gebeurd in zowel formele als informele leeractiviteiten.

Als docent mag je op het LCL 160 uur (83+16 uur is CAO VO basisrecht en 61 uur extra vanuit de school) en € 600 per jaar besteden aan deskundigheidsbevordering en professionalisering. Deze professionalisering is ter onderhouden en ontwikkelen van de eigen professionele kwaliteit (vakbekwaamheid en competenties), ter bevordering van basisvaardigheden en curriculumontwikkeling en het versterken van de persoonlijke effectiviteit. Een werknemer in de functiecategorie OOP heeft conform de CAO VO recht op 40 klokuren. Dit basisrecht wordt verhoogd met 43 uren indien deze aanvullende uren onderbouwd worden met een professionaliseringsplan.

Het LCL biedt uitgebreide scholings- en opleidingsmogelijkheden. Daarbij worden ook de verschillende netwerken (Orion NXT en Brainportscholen) waar de school deel van uitmaakt ingezet.

Taakbeleid

In 2023 is het taakbeleid afgestemd op de veranderingen in de CAO VO. Hiermee is een helder en eenduidig beeld ontstaan over op welke wijze de CAO VO wordt toegepast voor het onderwijsgevend personeel. Er is een goed leesbaar, transparant en uniform taakbeleid geformuleerd wat instemming heeft gekregen van de pMR. Het taakbeleid is passend bij het nieuwe schoolplan.

Er is eenduidigheid gerealiseerd voor de aspecten: lesdefinitie, lesweken, lesduur, professionalisering en opslagfactor. Ook is voor deze aspecten een duidelijke inhoudelijke beschrijving opgenomen. Het doel van het taakbeleid is om het werk goed te verdelen en recht te doen aan de belasting van de docent. Hiermee is helderheid gecreëerd over de wijze van werkzaamheden verdelen met als gevolg het beheersen van de werkdruk. Het taakbeleid heeft ook bijgedragen aan de volgende subdoelen:

- Personeel inzicht geven in hoe hun jaartaak is opgebouwd;
- De jaartaak dient hierdoor als hulpmiddel om keuzes te maken in werkzaamheden;
- En verbinding te maken met de persoonlijke activiteiten en het strategisch schoolplan.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Werkdrukmiddelen individueel en collectief

Per 1 januari 2023 is er vanuit het Onderwijsakkoord Samen voor het beste onderwijs geld beschikbaar gesteld voor individuele en collectieve werkdrukmiddelen in het VO. Voor het LCL is er een regeling opgesteld hoe de individuele werkdrukmiddelen in de vorm van persoonlijk budget door werknemers ingezet konden worden per aanvang schooljaar 2023-2024. Doordat de gelden voor individuele werkdrukvermindering in het schooljaar 2022-2023 per 1 januari 2023 beschikbaar kwamen tijdens het lopende schooljaar was het niet meer mogelijk om deze extra uren in te zetten en zijn deze in overleg met de pMR uitbetaald aan de werknemers. Voor het schooljaar 2023-2024 is bij de uitvraag voor de benoemingsomvang direct uitgevraagd op welke wijze werknemers de uren persoonlijk budget wilden inzetten ter vermindering van de werkdruk. Wanneer werknemers geen werkdrukvermindering wensen kunnen zij deze uren voor andere vastgestelde doelen inzetten. Tevens is het mogelijk geworden om maximaal 50 uur per jaar van het PB te sparen voor de duur van 4 jaar tot een maximum is bereikt van 200 uur gespaard PB, waarbij de overige 40 uur PB jaarlijks worden ingezet voor een van de doelen, dan wel uitbetaald op verzoek van de werknemer.

Voor de collectieve werkdrukmiddelen is per 1 januari 2023 een budget gereserveerd vanaf het schooljaar 2023-2024. De pMR heeft in 2023 middels sessies bij OP en OOP-medewerkers opgehaald waar behoefte aan was voor werkdrukvermindering. Op basis hiervan hebben zij een plan ingediend bij de schoolleiding met een aantal maatregelen. Een van de wijzigingen was de inzet van meer externe surveillanten tijdens toetsen, waardoor docenten zoveel mogelijk ontlast worden van deze taak en tijd hebben voor eigen werkzaamheden.

Een andere wijziging is de ophoging van de taakuren voor het mentoraat. Deze zullen vanaf het schooljaar 2024-2025 worden ingezet om de taakuren horend bij het mentoraat op te hogen met jaarlijks 10 taakuren. De komende 4 jaar zullen daarbovenop nogmaals 20 taakuren per mentoraat beschikbaar worden gesteld, waardoor de komende 4 jaar het mentoraat wordt opgehoogd met 20 taakuren. Deze additionele 10 uur voor de komende 4 jaar vloeien voort uit gelden die nog niet gebruikt zijn over het jaar 2022.

Tot slot is er de afspraak gemaakt dat bovenstaande jaarlijks wordt geëvalueerd met hoofd financiën, de secretaris en voorzitter van de pMR en de P&O adviseur. Er zal dan gekeken worden naar nog openstaande gelden (en hoe deze in te zetten) en of er eventueel aanpassing nodig is op de lopende inzet. Op deze manier is geborgd dat de collectieve werkdrukmiddelen structureel worden ingezet om de verlichting te bieden waarvoor ze bedoeld zijn.

Optimaliseren organisatiestructuur

In 2023 is door de schoolleiding een eerdergenoemde besturingsfilosofie opgesteld, waarin is aangegeven op welke wijze de organisatie aangestuurd wordt en hoe gewerkt wordt binnen de organisatie. Daarnaast is door de schoolleiding, ondersteund door de P&O adviseur, een functiematrix opgesteld voor de functie van LB-, LC- en LD-docenten ter ondersteuning van het promotietraject wat voor de eerste maal opgestart is conform het nieuwe beleid. Tenslotte is er een functiematrix opgesteld voor de leidinggevende en coördinerende functies binnen de school. Dit met als doel nog beter op elkaar af te stemmen wie waarvoor verantwoordelijk is en welke taken hierbij horen. Naar aanleiding van deze overzichten is dit door de schoolleiding

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

besproken met zowel de jaarlaagcoördinatoren als de sectievoorzitters. Voor de sectievoorzitters is het de ambitie dat dit resulteert in een aangepaste taakomschrijving.

Strategische PersoneelsPlanning

Wanneer er wordt gekeken naar de verdeling in de huidige functiemix in combinatie met de Strategische PersoneelsPlanning (SPP) volgen in de komende 3 jaren onder andere de volgende bewegingen in het personeelsbestand en functiemix:

- Einde schooljaar 2022-2023 hebben zowel LB-, LC- als LD-docenten de school verlaten. Hier zijn nieuwe LB-, LC- en LD-docenten voor aangenomen. Er vertrokken 6 LB-docenten, 2 LC-docenten en 2 LD-docenten. En per het nieuwe schooljaar 2023-2024 zijn er gestart: 6 LB-docenten, 5 LC-docenten en 1 LD-docent. Gekeken naar de huidige functiemix is het een goede ontwikkeling dat er voornamelijk LB- en LC-kandidaten zijn aangetrokken. Op deze wijze zijn er mogelijk LD-functies beschikbaar voor eigen medewerkers.
- Middels pensioen vertrekken er in de komende 3 jaar ongeveer 6 LC-/LD-docenten waar vanuit externe kandidaten een docent in schaal LB of LC en sporadisch een LD voor terug kunt aanstellen. Dit is afhankelijk de huidige schaal van de kandidaat bij zijn werkgever. Als nieuwe werkgever zijn we verplicht een reeds toegekende schaal bij een vorige VO-school over te nemen, dan wel in te schalen op een soortgelijk bedrag wanneer iemand buiten het VO solliciteert.
- Gekeken naar de huidige leeftijdsopbouw van het medewerkersbestand is te zien dat we een relatief grote groep docenten hebben in de leeftijd van 35 tot 45 jaar en daarna van 45 tot 55 jaar. Van deze leeftijdsgroepen mag verwacht worden dat zij in de komende jaren een wens hebben of krijgen om promotie te maken naar een LC- of LD-functie. De groep in de leeftijd 55 tot 67 jaar zal het meeste natuurlijk verloop hebben met de vertrekkende collega's vanwege AOW, maar veelal vervroegd pensioen. Daarmee zal deze groep in de komende jaren kleiner worden. De groep in de leeftijd van 55 tot 65 jaar is relatief kleiner en heeft het meeste LB-functies.
- Gekeken naar de krapte op de arbeidsmarkt in Nederland en in het VO zoals weergegeven in onderstaande grafiek is er in de komende jaren een moeilijkheid te verwachten in het vervullen van vacatures. Voor enkele vakken die voorheen werden aangemerkt als tekortvakken (Economie, Biologie, Engels) is te zien dat de vacaturedruk relatief klein is in 2027 en 2032. De vakken Informatica, Scheikunde, Natuurkunde, en Klassieke Talen zullen de komende jaren nog moeilijk te vervullen zijn. Frans, Duits, Nederlands en Wiskunde nemen een soort tussenpositie in. Voor het vak met de grootste vacature intensiteit in 2027 Informatica geldt dat een beperkt aantal fte tekort wordt verwacht, omdat hier veel minder uren van worden gegeven.

Ontslagvergoedingen Preventie

Er wordt ieder jaar bekeken welke medewerkers risico lopen op langdurige uitval of structureel disfunctioneren. Met deze medewerkers wordt een maatwerktraject afgesproken ter preventie en/of verbetering. Indien dit onverhoopt niet haalbaar blijkt, wordt in overleg met betrokkene onderzocht hoe naar een uitstroomsituatie kan worden toegeleefd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Strategisch personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is erop gericht om de professionaliteit en het welbevinden van alle medewerkers te optimaliseren. Het huidige personeelsbeleid wordt verder aangepast aan de tijd, waarbij specifiek aandacht gegeven wordt aan externe ontwikkelingen, de onderwijskundige doelen, duurzame inzetbaarheid, ontwikkelperspectief en de kwaliteit van de implementatie van het beleid.

Elk schooljaar wordt gestart met een plenaire vergadering waarin kort wordt stilgestaan bij onze koers zoals in het schoolplan staat beschreven en de daaraan gelieerde doelstellingen en plannen voor dat schooljaar. Speerpunten van beleid worden genoemd en toegelicht. In de gesprekkencyclus wordt vervolgens op persoonlijk niveau aandacht besteed aan de uitvoering van de sectieplannen en de individuele bijdrage daaraan. In die gesprekkencyclus is opgenomen dat de kwaliteit van het onderwijs en van de docent getoetst wordt door middel van verschillende instrumenten, zoals de digitale leerling enquêtes en lesobservaties. Deze gesprekken zijn in 2023 door de schoolleiding opgepakt.
De krappe arbeidsmarkt in combinatie met de hoge kwaliteitseisen vormen een grote uitdaging voor de toekomst. Het LCL heeft een goede werkgevermarketing en maakt deel uit van het onderwijsnetwerk ORION. Gezamenlijk wordt invulling gegeven aan de vier ORION pijlers: Match, Groei, Stage en Netwerk. De rector/bestuurder is voorzitter van de stuurgroep Match en de P&O adviseur neemt deel aan de werkgroep Groei.

Werving en selectie

In 2023 zijn de vacatureteksten aangepast naar de toekomstige plannen in het schoolplan en de unique selling points per sectie. Aan kandidaten is het werkelijke verhaal vertelt waar we staan en waar we naar toe gaan met de school. Bij de werving- en selectie van nieuwe collega's wordt getoetst op de individuele kwaliteit en de bijdrage aan het team, waarbinnen de collega gaat functioneren. Doel is om gekwalificeerd en bevoegd personeel voor de klas te hebben staan die enthousiast zijn om mee te bouwen aan onze toekomstbestendige school. Daarnaast is een belangrijk onderdeel in de werving en selectie het toetsen op ambitie, kennis en vaardigheden. Van alle potentiële kandidaten wordt een referentie ingewonnen. In 2023 zijn alle vacatures succesvol ingevuld voor het schooljaar 2023-2024. In het komend jaar zal een arbeidsmarktplan opgesteld worden ter ondersteuning van de werkgeversmarketing van het LCL passend bij de huidige tijd.

Schoolveiligheid

In 2023 is door de schoolleiding een start gemaakt met het updaten van het totale schoolveiligheidsplan en de onderdelen die hieronder vallen. Dit zal in het jaar 2024 verder vorm krijgen en uitgerold worden. In 2023 is er vanuit school een overeenkomst gesloten met een extern bureau ter inzet van een externe vertrouwenspersoon voor medewerkers.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2.3 (Onderwijs)kwaliteit

Bij het realiseren van het nieuwe schoolplan streeft het LCL naar 'simpelweg' goed en state-of-the art onderwijs. Onderwijs met tevreden leerlingen, ouders en andere stakeholders en een goed ontwikkelde en inspirerende kwaliteitscultuur. Een cultuur waarin personeelsleden ook hun eigen lerend vermogen continu aanspreken. Om de belofte waar te maken en zicht te houden op en te sturen op de waarderingen en resultaten is een programmalijn (onderwijs)kwaliteit beschreven. In het schoolplan staan onderstaande doelen beschreven om te realiseren in de periode 2023 tot en met 2026.

PROGRAMMA 3: (ONDERWIJS)KWALITEIT	
Wat staat ons te doen?	**0% 100%**
1. Schoolbreed zijn een kwaliteitskader, agenda en kalender opgesteld	
2. Iedere sectie werkt met een sectieplan	
3. Samen is bovenstaande de input voor het schoolbrede jaarplan	
4. Het jaarplan geeft inzicht en mogelijkheden om te sturen op onze waarderingen en resultaten	
5. Er zijn goedgeparticipeerde organen binnen de school: MR en oudercommissie	
6. Er is aandacht voor hard- en softcontrols	
7. Er wordt in de secties opbrengstgericht gewerkt	
8. De plannen worden structueel geëvalueerd volgens de PDCA-cyclus en resultaten worden verwerkt in jaarplannen	

Tabel 9: *Doelen programma 3 (onderwijs)kwaliteit*

Reflectie resultaten programma 3 (onderwijs)kwaliteit

Kwaliteitszorg vraagt aandacht op strategisch, tactisch en operationeel niveau. In 2023 zijn een drietal documenten ontwikkeld om op strategisch en tactisch niveau de kwaliteitszorg in een PDCA-cyclus te kunnen volgen. Deze documenten komen samen in het kwaliteitskader; we spreken hier over:

- Kwaliteitszorg;
- Kwaliteitsraamwerk;
- Kwaliteitsrapportagetool.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Het kwaliteitskader geeft in een visualisatie weer wat de visie van het LCL op kwaliteitszorg is.

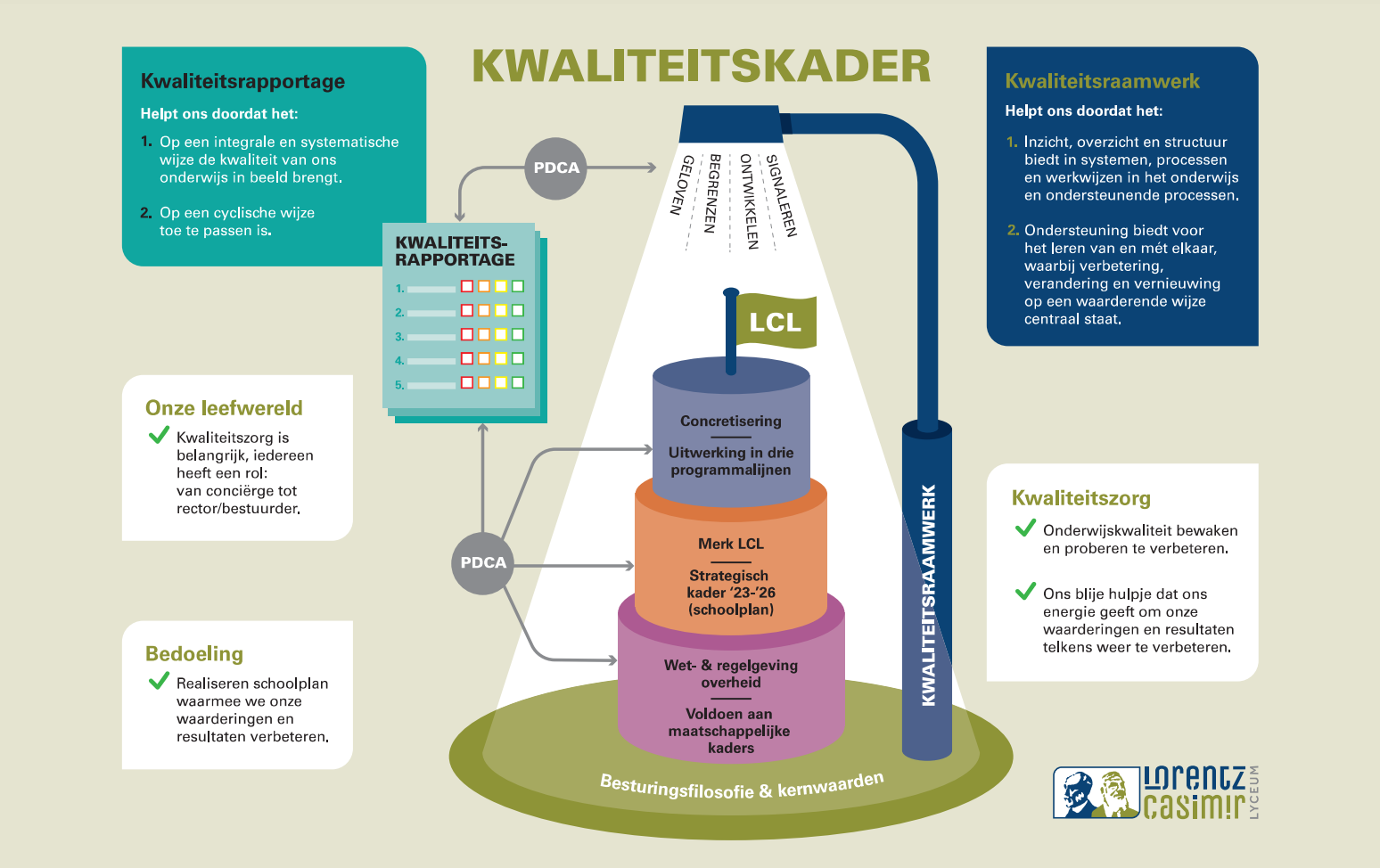

Figuur 6: *Kwaliteitskader*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is het totaal van activiteiten, procedures en instrumenten, die bedoeld zijn om op een permanente, systematische en cyclische wijze de kwaliteit van het onderwijs te bepalen, te bewaken, te verbeteren en te borgen.

Kwaliteitsraamwerk

Het kwaliteitsraamwerk beschrijft de processen, systemen en werkwijzen die toegepast worden binnen het LCL. Het geeft inzicht in de kwaliteit van het onderwijs en ondersteunende processen. Het biedt structuur, overzicht en inzicht, waarmee met elkaar de dialoog beter aangegaan kan worden over wat kwalitatief goed onderwijs is en hoe zich dit verhoudt tot het schoolplan. Dit zorgt voor scherpte en dat er tijdig bijgestuurd kan worden en daar waar nodig kwaliteits- en/of innovatiestappen kunnen worden gezet. Het LCL-kwaliteitsraamwerk helpt ook in het leren van elkaar en het wendbaar blijven als organisatie waarbij verbetering, verandering en vernieuwing actiegericht en op een waarderende wijze is vormgeven.

Het LCL-kwaliteitsraamwerk heeft een tweetal belangrijke principes. Het draagt bij aan het verzorgen van goed en state-of-the art onderwijs en het draagt bij aan de balans tussen de harde en zachte instrumenten; ofwel krachten in balans. Het raamwerk heeft daarom de volgende uitgangspunten:

1. We geloven in wie we zijn en waar we voor staan.
2. We maken afspraken over wat we doen en ook wat we juist niet doen.
3. We definiëren doelen en concrete resultaten en volgen of we die ook halen.
4. We praten over wat we doen, zien en waar we naar toe willen en durven daarbij ook van elkaar te leren.

Om in het complexe speelveld alle neuzen dezelfde kant op te krijgen, vraagt het om uitgangspunten en spelregels. Zeker bij de gekozen besturingsfilosofie, waarbij veel professionele ruimte bij medewerkers aanwezig is om besluiten te nemen. Er wordt verwacht dat mensen plannen maken in plaats van alleen maar opdrachten uitvoeren die het bestuur en de schoolleiding geven.

Nadrukkelijk kiest het bestuur voor deze inrichting. Dit betekent wel dat er een optimum gezocht moet worden tussen samen en zelf. Tussen mogen en moeten. Tussen ontwikkelen en uitvoeren. Het LCL zoekt daarmee naar de balans tussen de onderstaande krachten.

Om het schoolplan te realiseren moet er meer aandacht komen voor de softcontrols. Zelfreflectie, feedback verwerken en feedforward geven moet natuurlijk gedrag worden. Er is een start gemaakt door de besturingsfilosofie

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

te beschrijven en vanuit de schoolleiding het voorbeeldgedrag te geven. Het kwaliteitsraamwerk is gereed en wordt in 2024 vertaald naar een kwaliteits-agenda.

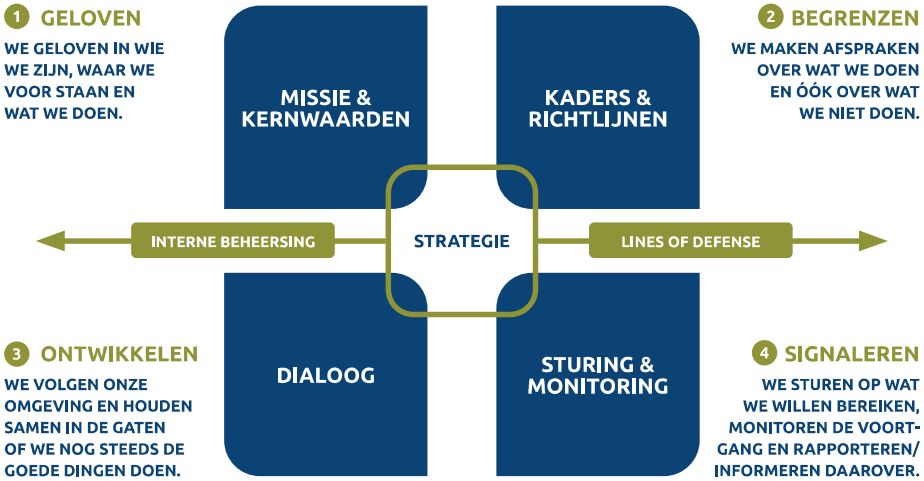

Figuur 7: *Krachten in balans*

Kwaliteitsrapportagetool

Daarnaast gebruiken we een kwaliteitsrapportagetool die jaarlijks wordt ingevuld. Deze geeft inzicht in het kwaliteitsniveau van de kritische succes-factoren van het LCL. De waarderingen en resultaten over het gevoerde beleid worden inzichtelijk. Deze kritische succesfactoren zijn gekoppeld aan de kwaliteitsstandaarden die opgesteld zijn door de onderwijsinspectie. Met behulp van dit rapportagesysteem is een wijze van evalueren mogelijk, waarmee wordt getoetst of de interne doelen gerealiseerd worden en of dit bijdraagt aan goed onderwijs.

In een goed kwaliteitszorgsysteem is de rol van participerende organen van belang, denk hierbij aan de MR met de diverse geledingen, personeel, ouders en leerlingen. We zijn trots op de openheid en transparantie die aanwezig is om onderwerpen te bespreken. Ook de oudercommissie is op sterkte en zij organiseert jaarlijks twee thema-avonden voor ouders. Daarnaast ondersteu-nen deze ouders bij tal van activiteiten.

2.3.1 Waarderingen

In 2023 hebben we actief, middels enquêtes, waarderingen opgevraagd bij ouders en leerlingen. Ook is er een bestuurlijk onderzoek geweest van de onderwijsinspectie gericht op de kwaliteit van de scholen.

Bestuurlijk onderzoek onderwijsinspectie

In de maanden november en december 2023 heeft de onderwijsinspectie een bestuurlijk onderzoek uitgevoerd op de kwaliteit van het LCL. De on-derwijsinspectie waardeert de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

ambitie van het Lorentz Casimir Lyceum als 'Goed.' Hieronder de toelichting van de onderwijsinspectie.

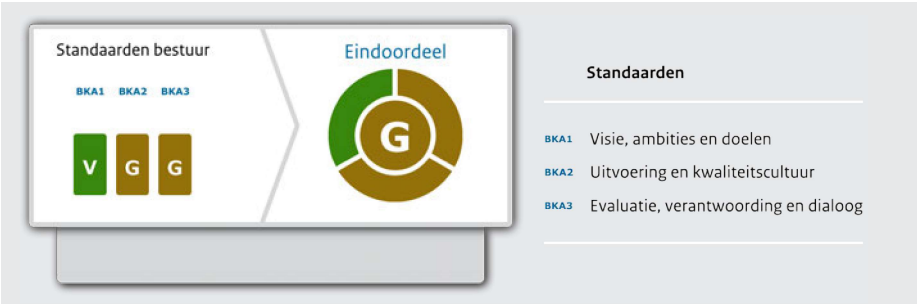

Figuur 8: *Waardering bestuurlijk onderzoek onderwijsinspectie*

'Het bestuur heeft op basis van evaluatiegegevens en gesprekken met verschillende belanghebbenden een schoolplan opgesteld. Dit schoolplan wordt breed gedragen. Het plan beschrijft drie programmalijnen die gericht zijn op de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie. Hoewel de school goede resultaten met de leerlingen bereikt, lieten evaluatiegegevens zien dat het bevorderen van de motivatie van leerlingen nodig is. Hier heeft het bestuur uitwerking aan gegeven, zoals bijvoorbeeld in een aanpak voor de verbetering van het onderwijs op de havo en een gymnasiumPlus-project.

Verantwoordelijk ligt laag in de organisatie, waardoor diverse werkgroepen met grote betrokkenheid van docenten uitvoering geven aan deze programmalijnen. Duidelijk omschreven te bereiken resultaten en een bijbehorend tijdpad bieden de werkgroepen heldere kaders. Doordat de werkgroepen cyclisch werken en periodiek evalueren, kan het bestuur waar nodig bijsturen. Deze bijsturing gebeurt in nauw overleg tussen het bestuur, de schoolleiding en de werkgroepen. Het bestuur weet het personeel zo op overtuigende manier te betrekken bij de uitvoering van het beleid en de verantwoording over de resultaten.

Om zicht te hebben op de kwaliteit van het onderwijs en daar verantwoording over af te leggen, heeft het bestuur een kwaliteitskader, kwaliteitsraamwerk en een kwaliteitsrapportagetool. In de rapportagetool staan kritische succesfactoren met concrete prestatie-indicatoren en meetmomenten- en instrumenten, stellen het bestuur in staat zich een beeld van de kwaliteit van het onderwijs te vormen. Dit beeld wordt in een actieve dialoog gedeeld met onder meer de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad. Ook leerlingen en andere besturen in de omgeving worden bij deze dialoog betrokken. Deze dialoog kenmerkt zich door een grote mate van transparantie.'

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Leerlingwaardering

In april 2023 hebben we, middels een enquête via de Onderwijsspiegel, de waardering van de leerlingen opgehaald. In onderstaande tabel staan de resultaten weergegeven.

		Aantal vragen per rubriek
Uitdaging voor alle leerlingen	Vraag 3 t/m 5, 12 t/m 16, 18	9
Brede vorming	Vraag 6, 9 t/m 11	4
Eigentijds onderwijs	Vraag 7 t/m 8, 17	3
Sfeer	Vraag 19 t/m 25	7
Veiligheid	Vraag 26 t/m 29	4

Tabel 11: *Resultaten leerlingenquête*

De enquête is ingevuld door 853 leerlingen, waarbij de standaarddeviatie variërend is tussen de 0,9 en 1,0. Dit betekent dat de waarderingen tussen leerlingen een behoorlijke spreiding hebben. Opvallend is dat de rubriek brede vorming het laagst scoort. Hieronder vallen onder andere de volgende items:

- Het bespreken van nieuws in de lessen;
- Het leren van nuttige zaken die je nodig hebt wanneer je van school gaat.

Dit zijn onderwerpen die een duidelijke positie hebben in ons schoolplan, waarop we een verbetering willen bereiken. Verder valt op dat het LCL een veilige school is.

Ouderwaardering

In april 2023 hebben we, op eenzelfde wijze als de leerlingenquête, een ouderenquête afgenomen. In onderstaande tabel staan de resultaten weergegeven.

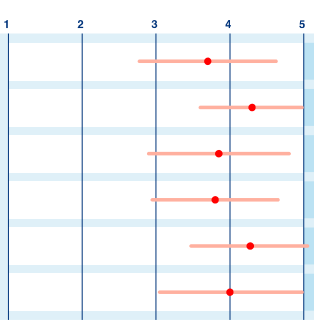

	Gemiddelde score	Standaard-deviatie	Aantal
Algemeen	3,7	0,9	1115
Uitdagend onderwijs	4,3	0,7	389
Eigentijdse voorzieningen (ICT)	3,8	1,0	272
Brede vorming	3,8	0,9	1002
Communicatie	4,3	0,8	1131
Schoolklimaat	4,0	1,0	1281

Tabel 12: *Resultaten ouderenquête*

In totaal hebben 938 ouders de enquête ingevuld. De standaarddeviatie ligt tussen de 0,7 en 1,0. Ouders zijn meer eensgezind in hun waarderingen dan leerlingen. De laagste waarderingen van ouders liggen op het gebied van gebruik ICT-middelen, leerlingen intrinsiek gemotiveerd krijgen voor de lesstof en het goed voorbereiden op de samenleving. Ook deze punten hebben een prominente plek in het schoolplan gekregen. Op de volgende punten hebben we een hoge waardering ontvangen:

- De school houdt ouders op de hoogte van belangrijke gebeurtenissen;
- De school informeert de ouders goed over de vorderingen van hun kind;
- Er is makkelijk contact te krijgen met de school;
- Ouders raden anderen ouders aan om hun kind naar het LCL te laten gaan;
- Tevredenheid over de mentor;
- Kind gaat met plezier naar school.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2.3.2 Resultaten

Ook in 2023 heeft de onderwijsinspectie de LCL-resultaten in beeld gebracht. Hieronder is een overzicht te zien van de:

- Onderbouwsnelheid;
- Bovenbouwsucces;
- Onderwijspositie ten opzichte van advies po;
- (Driejaarsgemiddelde) examencijfers;
- Examenresultaten afgelopen jaren inclusief percentielscores.

Dit zijn de resultaten afgezet tegen de normen waar de onderwijsinspectie het LCL op beoordeeld.

Onderbouwsnelheid

Dit is het percentage leerlingen dat zonder doubleren overgaat van leerjaar 1, 2 naar 3. Het driejaarsgemiddelde zit boven de inspectienorm.

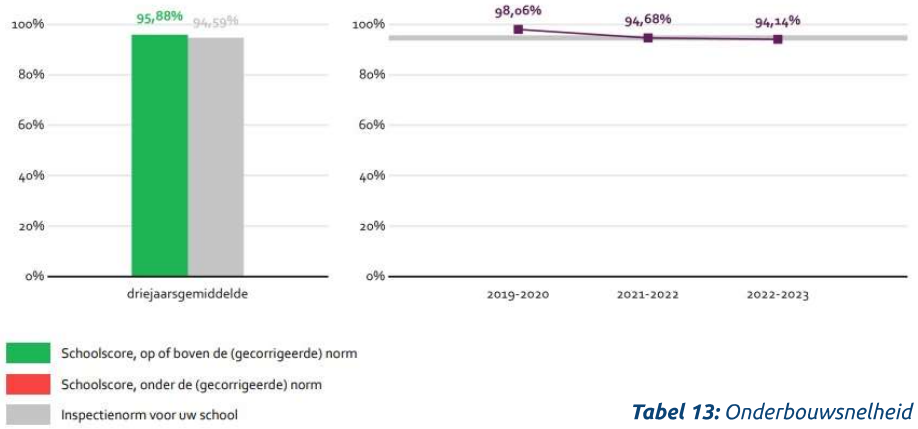

Tabel 13: *Onderbouwsnelheid*

Bovenbouwsucces

Het bovenbouwsucces is het percentage leerlingen dat over gaat van leerjaar 3-4-5(-6) en een diploma behaalt. Voor zowel havo als vwo zitten we boven de inspectienorm.

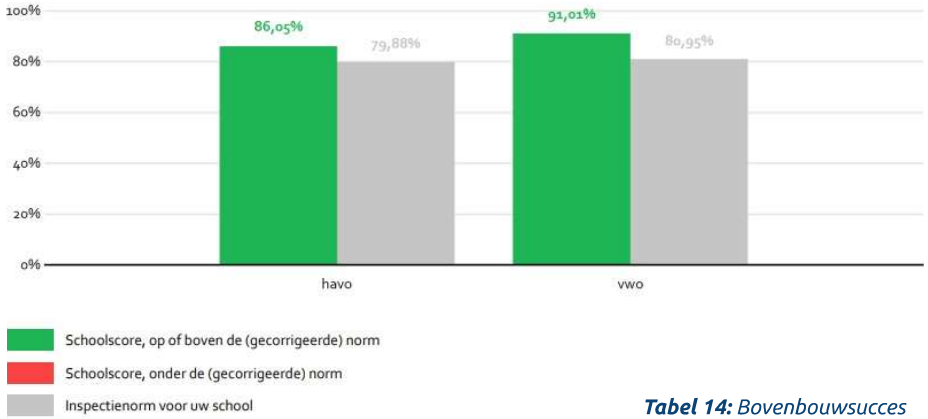

Tabel 14: *Bovenbouwsucces*

Onderwijspositie ten opzichte van advies po

Een school die leerlingen laat opstromen ten opzichte van het basisschooladvies wordt daarvoor beloond met deze indicator. Ook hier scoort ons driejaarsgemiddelde boven de inspectienorm.

	Driejaarsgemiddelde	Inspectienorm	2019-2020	2021-2022	2022-2023
Onderwijspositie t.o.v. advies PO	6,33%	4,75%	2,17%	10,28%	5,96%

Legenda

| Inspectienorm voor deze vestiging
Score. op of boven de norm
Score, onder de norm

Tabel 15: *Onderwijspositie tov advies po*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

(Driejaarsgemiddelde) examencijfers

Het gemiddelde cijfer voor het centraal examen wordt per onderwijssoort bepaald. Alle vakken met een centraal eindexamencijfer die meetellen bij de uitslagbepaling doen mee. Het driejaarsgemiddelde examencijfer voor zowel havo als vwo zitten boven de norm van de onderwijsinspectie.

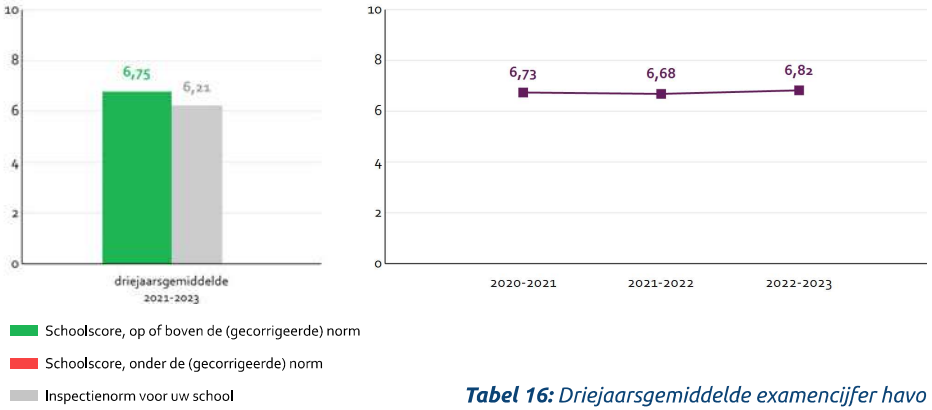

Tabel 16: *Driejaarsgemiddelde examencijfer havo*

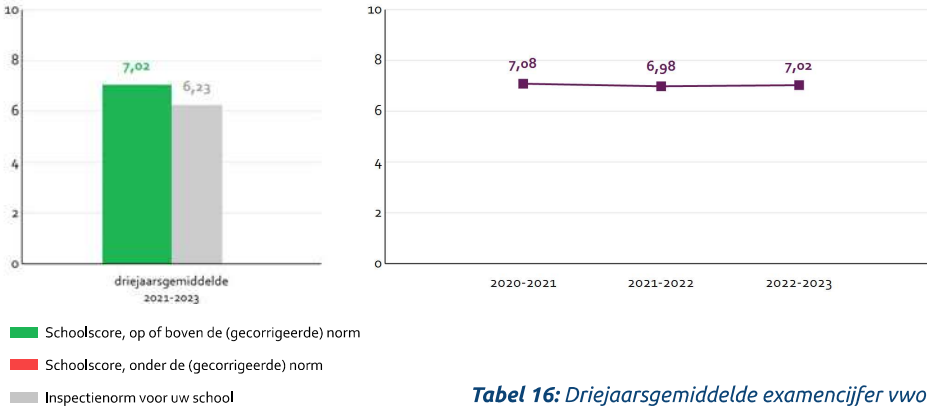

Tabel 16: *Driejaarsgemiddelde examencijfer vwo*

Examenresultaten afgelopen jaren inclusief percentielscores

In onderstaande tabel wordt het slagingspercentage van de leerlingen van het LCL weergegeven uitgesplitst naar onderwijssoort. Deze resultaten zijn afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Ook zijn de percentielscores per profiel te zien. Een percentielscore van 100 betekent dat het LCL behoort tot de beste scorende scholen van Nederland.

	Slaagpercentage 2022-2023	Landelijk gemiddelde	Percentiel
havo	**95,3%**	**84,2 %**	94
Cultuur en Maatschappij	90,9%	84,1 %	63
Economie en Maatschappij	92,9%	83,7 %	83
Natuur en Gezondheid	96,2%	83,4 %	86
Natuur en Techniek	100,0%	87,7 %	100
Profielcombinatie EMCM	100,0%	85,5 %	100
Profielcombinatie NTNG	100,0%	86,2 %	100
vwo	**95,6%**	**88,6 %**	87
Cultuur en Maatschappij	100,0%	86,9 %	100
Economie en Maatschappij	86,7%	86,8 %	42
Natuur en Gezondheid	88,9%	85,3 %	56
Natuur en Techniek	100,0%	91,7 %	100
Profielcombinatie EMCM	100,0%	87,9 %	100
Profielcombinatie NTNG	97,4%	91,5 %	70

Legenda percentielscore

- Percentielscore 75 of hoger (25% best presterende scholen)
- Percentielscore tussen 25 en 75
- Percentielscore 25 of lager (25% slechtst presterende scholen)
- Percentielscore (nog) niet bepaald

Tabel 17: *Examenresultaten inclusief percentielscores*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Doorstroom, resultaten en profielkeuze

Op 1 oktober 2023 stonden op onze school 1070 leerlingen ingeschreven. De ontwikkeling van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren is als volgt.

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen	1220	1216	1230	1270	1273	1203	1110	1070

Op 1 oktober 2023 waren de leerlingen als volgt over de leerjaren en de opleidingen verdeeld.

	havo/vwo	havo	atheneum	gymnasium	Totaal
Brugklas	57	24	28	62	171
Leerjaar 2	43	28	21	59	151
Leerjaar 3		75	66	38	179
Leerjaar 4		110	101	34	245
Leerjaar 5		101	97	31	229
Leerjaar 6			71	22	93
Vavo-leerling		2	1		3
Totaal					1071

Examenresultaten

Uitslag examenresultaten 2011 t/m 2023

	HAVO			VWO		
Schooljaar	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden		Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	
2022-2023	130	127	97,6%	91	90	98,9%
2021-2022	99	95	95,9%	125	120	96,0%
2020-2021	104	96	92,3%	100	99	99,0%
2019-2020	93	91	97,8%	115	115	100,0%
2018-2019	86	83	96,5%	105	104	99,0%
2017-2018	77	75	97,4%	109	104	95,4%
2016-2017	65	55	84,6%	131	124	94,6%
2015-2016	91	79	86,8%	101	92	91,1%
2014-2015	66	59	89,4%	99	96	97,0%
2013-2014	70	64	91,4%	151	138	91,4%
2012-2013	77	65	84,4%	137	128	93,4%
2011-2012	80	67	83,8%	150	126	84,0%

2.3.3 Klachten

In 2023 zijn geen klachten afgehandeld door de landelijk klachtencommissie. Ook is de externe vertrouwenspersoon niet betrokken geweest bij klachten van (ouders van) leerlingen of personeelsleden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2.4 Passend onderwijs

Het LCL biedt onderwijs op havo- en vwo-niveau. Leerlingen doen niet alleen kennis op die nodig is voor de vervolgopleiding; ze ontwikkelen zich ook persoonlijk, zodat ze actief en betrokken kunnen deelnemen in de maatschappij. Leerlingen krijgen de kans om te groeien, hun talenten te leren kennen en deze maximaal te ontwikkelen.

Ons onderwijs is steeds in beweging. We zijn nieuwsgierig naar ontwikkelingen op het gebied van pedagogiek en didactiek en kijken daarbij naar de behoeften van onze leerlingen. Zo is in 2022-2023 gestart met een tweejarige havo/vwo-klas. We ontwikkelen ons havo-onderwijs van voornamelijk theoretisch naar een goede balans tussen theorie en praktijkopdrachten in de vorm van Challenge Based Learning. De meer- en hoogbegaafde leerlingen, die voorheen deelnamen aan het excellentieprogramma BrainSport Junior en in de bovenbouw aan BrainSport Senior, kunnen in schooljaar 2024-2025 starten in een gymnasiumPlusklas om meer uitdaging en begeleiding te krijgen.

Alle leerlingen krijgen de mogelijkheid het beste uit zichzelf te halen. Dit bereiken we door het geven van goede lessen en het bieden van een ruime basisondersteuning. Daarbij kan gedacht worden aan taalondersteuning voor nieuwkomers, remedial teaching, dyslexiebegeleiding of faalangstreductietraining. Docenten hebben in hun lessen aandacht voor de executieve functies van leerlingen en ondersteunen hen hierin. Zij stellen zich coachend op in de begeleiding.

Daarnaast is er individuele extra ondersteuning voor leerlingen die het reguliere onderwijs zonder extra hulp niet succesvol kunnen volgen. Onze school zet hiervoor de kennis en ervaring van (gedrags)deskundigen is. Er is een heldere ondersteuningsstructuur; problemen bij leerlingen komen snel in beeld, waarna zij professioneel worden begeleid. Indien nodig is er overleg met externe deskundigen. In het schoolondersteuningsprofiel is vastgelegd welke basisondersteuning en extra ondersteuning onze school aanbiedt.

Basisondersteuning

Het Lorentz Casimir Lyceum biedt ruime basisondersteuning voor alle leerlingen. Deze ondersteuning wordt bekostigd uit de lumpsum. Onze school kent een intern team van mentoren, jaarlaagcoördinatoren en een ondersteuningscoördinator. Daarnaast zijn er specialisten zoals decanen, leerlingbegeleiders, remedial teachers, taalondersteuners en de vertrouwenspersonen. Er is nauw contact met de schoolmaatschappelijk werker, de jeugdarts van de GGD en de consulent leerplicht. Monitoring van de begeleiding vindt plaats door docenten, mentoren, jaarlaagcoördinatoren en de ondersteuningscoördinator. Ouders kunnen ook zelf om ondersteuning voor hun kind vragen via de mentor of de jaarlaagcoördinator.

De mentor richt zich in de onderbouw tijdens de studielessen op het ‘leren leren’ en op het groepsproces. In de bovenbouw is de aanpak van de mentor meer individueel. Leerlingen die zich niet prettig voelen op school of die zich onveilig voelen, kunnen terecht bij hun mentor of één van de vertrouwenspersonen. In het derde leerjaar en in de bovenbouw begeleiden de mentor en de decaan de leerlingen bij de profiel- en studiekeuze. Leerlingen die extra

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

hulp kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van de basisvaardigheden taal en rekenen krijgen in de onderbouw remedial teaching. Dit geldt ook voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie. De dyslexiecoach blijft ook in de bovenbouw contactpersoon voor vragen en kortdurende begeleiding. Leerlingen met een andere moedertaal krijgen zowel in de onderbouw als in de bovenbouw NT2-lessen van de taalondersteuners. De school kent een NT2-coördinator die nauw contact houdt met de eerste opvang anderstaligen en die zorgt voor een goede overstap van deze leerlingen naar onze school.
Alle leerlingen die hier baat bij hebben, kunnen deelnemen aan een faalangstreductietraining en aan een training plan- en studievaardigheden. Het aantal leerlingen dat hier gebruik van maakt neemt toe. Leerlingen werken sinds schooljaar 2023-2024 met een persoonlijk actieplan om meer regie en verantwoordelijkheid te krijgen over hun ontwikkelacties.

Leerlingen uit de brugklas en de vierde klas kunnen deelnemen aan de periodieke onderzoeken van de GGD. Indien nodig wordt de consulent leerplicht of schoolmaatschappelijk werker betrokken. Binnen de basisondersteuning kunnen leerlingen voor een korte periode gebruikmaken van individuele ondersteuning door een psycholoog of orthopedagoog. Ruim 56 leerlingen zijn in 2023 kortdurend begeleid.

Extra ondersteuning

Leerlingen die naast de basisondersteuning extra ondersteuning nodig hebben, krijgen individuele hulp van een leerlingbegeleider (orthopedagoog of psycholoog). Deze stelt samen met de leerling een ontwikkelperspectief (OPP) op. In het OPP wordt beschreven welke steun de leerling nodig heeft en hoe de school hieraan vorm gaat geven. Het OPP wordt met de leerling en ouders besproken en regelmatig geëvalueerd en bijgesteld. De leerlingbegeleider informeert de docenten en werkt nauw met hen samen. Indien nodig vindt overleg plaats met de schoolmaatschappelijk werker, de jeugdarts van de GGD en de consulent leerplicht. Zij nemen deel aan het ZorgAdviesTeam (ZAT) van de school. Wanneer externe hulpverlening betrokken is stemt de leerlingbegeleider de begeleiding op school af met de externe begeleiding. De financiering van de extra ondersteuning verloopt via het Regionaal Samenwerkingsverband. In 2023 hebben zo'n 105 leerlingen met extra hulp en ondersteuning hun schoolcarrière succesvol voortgezet.

2.5 Toetsing en examinering

De rector-bestuurder is verantwoordelijk voor het gehele examenproces. De examensecretaris is een belangrijke spil in de organisatie van schoolexamens en van het centraal examen. De examensecretaris zorgt voor een correcte en zorgvuldige uitvoering van het geheel van de (school)examenprocedures in nauwe samenwerking met de medewerkers op alle niveaus. Daarbij wordt bijgedragen aan de borging van de kwaliteit op inhoud en proces. De examensecretaris controleert of iedere kandidaat aan alle eisen, die het PTA stelt, voldaan heeft. Ook worden contacten onderhouden met personen en organisaties binnen en buiten school (ouders, inspectie, examenloket, CvTE, DUO enz.). De examensecretaris houdt de wet- en regelgeving bij, is lid van PLEXS, woont jaarlijks de bijeenkomsten van PLEXS bij en volgt gerichte scholing. De examensecretaris wordt aangestuurd door een conrector. In verband met het

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

aankomende vertrek van de huidige examensecretaris (in juli 2024) is er een opvolger benoemd die al ingewerkt wordt om vanaf schooljaar 2024-2025 dit werk over te nemen.

De PTA's en het examenreglement worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld onder leiding van de examencommissie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de checklist Schoolexamen van de VO-raad. De vaksectie is verantwoordelijk dat het PTA voldoet aan de eisen, zoals vastgelegd in het examenprogramma wat betreft inhoud en vaardigheden. De examencommissie heeft in haar rol veel tijd besteed aan de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering, onder andere door het beoordelen van schoolexamens en het voeren van gesprekken met secties.

In september is het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en het examenreglement vastgesteld door de schoolleiding en goedgekeurd door de MR. Beide documenten zijn voor 1 oktober 2023 aan alle kandidaten en ouders verstrekt en verzonden aan de Inspectie.

2.6 Burgerschap en basisvaardigheden

2.6.1 Burgerschap in het LCL-onderwijs

De werkgroep burgerschapsonderwijs, bestaande uit docenten, heeft met alle sectievoorzitters gesproken en geïnventariseerd in welk leerjaar, welk burgerschapsonderwerp aandacht krijgt. Algemeen kan gesteld worden dat burgerschapsonderwijs bij veel vakken is geïmplementeerd.

In 2023 is het LCL gestart met het schrijven van een beleidsplan over internationalisering en (wereld)burgerschap. Binnen het LCL-onderwijs betekent dat het onderwijsaanbod verrijkt wordt met een internationaal aspect door het ontwikkelen van een schoolbrede visie op internationalisering en wereldburgerschap, het ontwikkelen van nieuwe internationaliseringsactiviteiten, het incorporeren van wereldburgerschap in de reguliere vaklessen en het uitdenken van een kwaliteitskader voor alle hiervoor genoemde activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn educatieve studiereizen, projecten met partnerscholen, uitwisselingen (zowel digitaal (e-twinning) als fysiek) en debatteren over internationale issues waar voorbij landsgrenzen wordt gekeken en de leerlingen bijgebracht worden om Europees en internationaal te denken. Binnen het LCL worden ook veel niet-lesgebonden activiteiten aangeboden die facultatief zijn. Dit wordt gedaan om leerlingen extra uit te dagen of omdat het gewoon leuk is. Ook hier zit een verbinding met burgerschapsonderwijs. De thema's 'diversiteit en inclusiviteit', 'ongelijkheid en solidariteit' en 'democratie', krijgen veel aandacht binnen de school. Dit zijn voor de hand liggende thema's, omdat zij direct invloed hebben op ons leef- en werkklimaat binnen de school. Daarnaast liggen er in de Brainportregio ook voldoende kansen om met duurzame ontwikkeling in de toekomst meer aan de slag te gaan.

In 2023 is het LCL actief op zoek gegaan naar activiteiten om ons palet van niet-lesgebonden activiteiten verder uit te breiden, zodat in alle jaarlagen activiteiten worden opgepakt die bijdrage aan de vorming van leerlingen tot (wereld)burger. Bovendien komen met de nieuwe onderwijsvormen, Quest en HavoPro, activiteiten voor hele jaarlagen/klassen steeds meer binnen de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

lessen terecht (waar dat eerst misschien een niet-gebonden les geweest zou zijn). Dit betekent dat onze school een oefenplaats voor burgerschap is.

2.6.2 Basisvaardigheden in het LCL

Taalvaardigheid is voor leerlingen van groot belang om zich te redden tijdens hun opleiding en in de maatschappij. Taal speelt bij alle vakken op school een grote rol. Het begrijpen en het goed kunnen gebruiken van de Nederlandse taal is een voorwaarde om succesvol te kunnen zijn. Het is ons doel leerlingen op hoog niveau de taal eigen te leren maken. Ook voor rekenen is het belangrijk dat de basiskennis en basisvaardigheden op orde zijn om goed uit de voeten te kunnen in de hedendaagse maatschappij. Daarnaast heeft een goede rekenaar voordeel bij vakken waarbij de rekenkundige kennis, inzicht en vaardigheden van belang zijn, denk hierbij aan wiskunde, (b)economie, aardrijkskunde of de bèta-vakken. Voor havoleerlingen in de bovenbouw zonder wiskunde is rekenen een verplicht vak.

Naast het persoonlijk onderwijskundig rapport dat leerlingen meekrijgen vanuit de basisschool schrijven alle leerlingen na enkele weken dat zij in de brugklas zitten het zinnendictee 'Het wonderlijke weer' (Signaleringsinstrument Dyslexie Voortgezet Onderwijs, 2005). Daarnaast maken de havo- en havo/vwo-leerlingen de Muiswerk Testsuite 1 Nederlands & Dyslexie, Rekenen. De leerlingen in het vwo maken de Intelligentie Structuur Test (IST). In oktober maken alle leerlingen de Cito 0-meting voor taal, rekenen en Engels. Het leerlingbegeleidingsteam bespreekt de resultaten van de testen en beoordeelt welke leerlingen extra oefenlessen of extra uitdaging kunnen gebruiken. De resultaten worden besproken met de jaarlaagcoördinator en de mentor. De vakdocenten worden geïnformeerd wanneer er voor het vak aandachtspunten zijn.

Extra ondersteuning taal

Op basis van de gegevens uit de genoemde signaleringsinstrumenten worden daarom in de brugklas de volgende extra ondersteuning aangeboden:

- Hulplessen;
- Remedial teaching;
- Dyslexiebegeleiding;
- Taalondersteuning of NT2-lessen.

Extra ondersteuning rekenen

Op basis van de gegevens uit de genoemde signaleringsinstrumenten worden daarom in de brugklas de volgende extra ondersteuning aangeboden:

- Rekenen in de onderbouw;
- Hulplessen;
- Remedial teaching;
- Rekenen in de bovenbouw.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

3 Het Lorentz Casimir Lyceum en zijn partners...

We vinden het belangrijk om in het onderwijs samen te werken met het vervolgonderwijs en bedrijven en organisaties uit het toekomstig werkveld. In 2023 hebben we onze bestaande samenwerkingspartners onderhouden en zijn we actief op zoek gegaan naar verbindingen met nieuwe en andere (kennis)partners met als doel het realiseren van het schoolplan.
In dit hoofdstuk geven we een greep uit onze samenwerkingsverbanden die we hebben onderhouden en zijn aangegaan in 2023.

3.1 Bestaande samenwerkingsverbanden

ORION-netwerk

Het LCL is aangesloten bij het ORION-netwerk. ORION staat voor Onafhankelijk Regionaal Interscolair Onderwijs Netwerk. Een initiatief van de ruim 25 schoollocaties. De zelfstandige schoolbesturen versterken elkaar door primair deel uit te maken van

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

het ORION-netwerk, waarin bestuurders, schoolleiders en medewerkers elkaar kennis, inzicht en betrokkenheid bieden en deze benutten. Dit netwerk creëert meerwaarde op verschillende aspecten:

- Inspiratie & cocreatie op diverse speerpunten van onderwijs, organisatie en professionalisering;
- Belangenbehartiging, zoals samen centraal optrekken naar 'buiten' en ook elkaar lokaal helpen;
- Onderwijsontwikkeling, zoals conceptontwikkeling, experimenten en kwaliteitszorg;
- Ondersteunende processen, zoals centrale inkoop, IT, financiën, juridisch, gebouw etc.;
- Leiderschapsontwikkeling van de bestuurders, directeuren, medewerkers;
- Versterken van werkgeverschap, positie op arbeidsmarkt en mobiliteit;
- Activiteiten voor leerlingen zoals de ORION Music Awards en de ORION Classic Awards;
- Governance, zoals (mede)zeggenschap, toezicht.

3.2 Technologie & innovatie

Brainportscholen

Technologie en innovatie staan centraal binnen Brainportscholen. Wij zijn al jaren een Brainportschool. Leerlingen volgen masterclasses en krijgen opdrachten, waarbij de geleerde vaardigheden in de praktijk worden toegepast. Leerlingen krijgen op diverse locaties rondleidingen. Hierbij krijgen ze inzicht in de bedrijvigheid en ontdekken ze innovaties in de regio Eindhoven.

Olympiades

Sinds 2012 is het LCL een olympiadeschool. Slechts 25 VO-scholen in heel Nederland dragen dit keurmerk. Een olympiadeschool biedt toptalenten de mogelijkheid om (inter)nationale uitdagingen op verschillende vakgebieden aan te gaan. In deze omgeving kunnen leerlingen excelleren. Ook in 2023 hebben weer een groot aantal leerlingen deelgenomen aan verschillende Olympiades.

Het meedoen aan de landelijke Olympiades is aanleiding om de verschillende olympiadevakken extra in de spotlights te zetten. Iedereen mag meedoen, het gaat vooral om het plezier, hoewel het natuurlijk een landelijke competitie is en blijft. Wanneer er met de hele school wordt meegedaan, zullen ook tot dan onontdekte talenten meer kans hebben om zichtbaar te worden.

Quest

Op het LCL leren leerlingen heel veel bij allerlei vakken, maar de leerlingen zitten niet alleen met hun neus in de boeken. Ze stappen ook in de wereld van nu en gaan op ontdekkingsreis langs allerlei interessante onderwerpen met het vak Quest. Hierbij werken de leerlingen samen met tal van bedrijven, overheidsinstellingen, wetenschap en burgers.

FIRST Lego league

De FIRST® LEGO® League is een internationale gemeenschap voor leerlingen. Ze ontwikkelen hun 21e-eeuwse vaardigheden en zijn op een creatieve manier bezig met wetenschap en technologie. Leerlingen uit klas 1, 2 en 3 worden geïnspireerd om te experimenteren en kritisch te denken. In teams bouwen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

en programmeren ze een LEGO® robot. Ook onderzoeken ze in het team een maatschappelijk probleem dat past bij het thema van het wedstrijdseizoen.

FIRST Tech Challenge

De leerlingen leren denken als ingenieurs. Teams ontwerpen, bouwen en coderen robots om in een alliantievorm te concurreren met andere teams. Robots worden gebouwd op basis van een herbruikbaar platform, aangedreven door Android-technologie en gecodeerd met Java-gebaseerde programmering. Ook zijn de leerlingen bezig met het verspreiden van techniek in hun omgeving en zorgen ze voor hun eigen sponsoren en sociale media.

3.3 Ondernemerschap & duurzaamheid

Business Class

Via de LCL Business Class maken leerlingen uit havo 4 actief kennis met ondernemerschap. Het project is praktijkgericht en realistisch. De deelnemers ontwikkelen een ondernemingsplan en voeren dit plan daadwerkelijk uit. Het proces omvat interactie met gastsprekers, leerzame workshops en doet een beroep op de zelfstandigheid van leerlingen.

Debatwedstrijden

Samen met de Debat-unie leert het LCL de leerlingen hier belangrijke skills om deel te kunnen nemen aan onze samenleving als kritische en zelfverzekerde burgers. Door te debatteren leren leerlingen kritisch denken en onderzoeken, argumenteren en redeneren, een mening vormen en verdedigen,

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

luisteren, speechen, spreken voor publiek en samenwerken. De leerling leert ook om zich te verplaatsen in (andermans) standpunten. Het is niet altijd meningvormend namelijk, maar het er gaat ook om te kunnen verdedigen wat je niet vindt.

BrainSport – GymnasiumPlus

Bij BrainSport komen meer- en hoogbegaafde leerlingen per jaarlaag een aantal lesuren per week samen om in groepjes te werken aan verdiepende projectopdrachten. Dit gebeurt aan de hand van het boek Big History, waarin de geschiedenis van het universum, de aarde en de mens op wetenschappelijke wijze bestudeerd worden. Ook is er aandacht voor persoonlijke begeleiding over wat het betekent om slim te zijn; dat dit leuk kan zijn maar dat het soms ook lastig is. Om dit aanbod verder te professionaliseren gaan we vanaf schooljaar 2024-2025 starten met gymnasiumPlus, een gehele nieuwe brugklas. De meer- en hoogbegaafde leerlingen zitten dan samen in de klas. Hun vakdocenten zullen de reguliere lesstof compacten, verdieping bieden, en deze klas krijgt het programma Brainsport aangevuld met filosofie en programmeren aangeboden. De mentor zal tijdens de mentorlessen aandacht besteden aan positieve psychologie, metacognitieve vaardigheden, leren leren en psychoeducatie. De uitvoering van dit programma doen we samen met onder andere ASML.

HavoPro

In 2023 is de ontwikkeling van ons vernieuwde havoconcept gestart. Daarbij gaan we samenwerken met tientallen partners, denk hierbij aan Fontys, TU/e en Remind Learning. We beginnen in 2024 met een pilot van HavoPro.

3.4 Internationalisering

Cambridge/DELF scolaire

Leerlingen die extra uitdaging zoeken, kunnen een internationaal erkend certificaat halen voor Engelse en/of Franstalige vaardigheden. Voor Engels werken we samen met de University of Cambridge. De Diplôme d'Études en Langue Française (DELF of Diploma of French Language Studies) is een internationaal erkend Frans taalvaardigheidscertificaat.

Uitwisseling Kempen

Leerlingen uit de brugklas kunnen deelnemen aan een uitwisseling met het Luise von Duisburg Gymnasium uit Kempen, net over de grens bij Venlo. Leerlingen worden gekoppeld aan een leerling van de Duitse school en volgen een dag lessen op het Luise von Duisburg Gymnasium. In de middag gaan de leerlingen met het gastgezin mee voor leuke activiteiten en om samen te eten. In de avond gaat de bus weer terug naar Eindhoven. Tijdens de tweede dag is het net andersom en is onze leerling gastheer of gastvrouw voor een Duitse leerling.

Uitwisseling Bonaire

In 2023 is een afgevaardigd groepje leerlingen en docenten naar Bonaire geweest om kennis over te dragen over het FIRST® LEGO® League en FIRST Tech Challenge programma. Onze leerlingen hebben leerlingen uit Bonaire geleerd om te programmeren en te werken met de verschillende technieken van de FLL en FTC. Dit bezoek is een groot succes geweest, aangezien we de leerlingen en docenten uit Bonaire in 2024 verwachten in Nederland.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Tijdens dit geplande bezoek nemen onze leerlingen en docenten de groep uit Bonaire mee in ons schoolprogramma. Daarnaast zijn er ook andere activiteiten gepland rondom het FLL- en FTC-programma.

Buitenlandreizen

Ook in 2023 heeft het LCL reizen georganiseerd naar het buitenland. Binnen de Brainportregio is internationalisering en culturele diversiteit een belangrijk thema. Om kennis te maken met en begrip te krijgen voor verschillende culturen gaan leerlingen op het LCL minimaal één keer in hun schoolcarrière op een meerdaagse reis. Dit vergroot niet alleen de (culturele) horizon van de leerling, maar het vergroot ook de zelfstandigheid van de leerling. De reizen zijn een goede mix van inspanning en ontspanning door het programma te voorzien van culturele activiteiten en activiteiten die groepsvorming tot doel hebben.

3.5 Kunst en sport

Interlyceales

Dit zijn de jaarlijkse wedstrijden tussen de vier oudste Nederlandse lycea op algemene grondslag: het Amsterdams Lyceum uit Amsterdam, het Baarnsch Lyceum uit Baarn, het Kennemer Lyceum uit Overveen en natuurlijk het Lorentz Casimir Lyceum. Deze wedstrijden zijn opgesplitst in twee losse evenementen: de Sport Interlyceale (S.I.) en de Artistieke Interlyceale (A.I.). Bij de Sport Interlyceale doen leerlingen mee aan verschillende sporten. Deze worden bepaald door het organiserende lyceum. De competitie is altijd fors en het LCL valt altijd wel in de prijzen. En bij de Artistieke Interlyceale doen leerlingen mee met verschillende podiumonderdelen, beeldende onderdelen en denkonderdelen. Na verschillende rondes binnen het LCL, vertegenwoordigen onze leerlingen de school bij de Artistieke Interlyceale-finaledag bij één van de lycea.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

4 Governance

4.1 Rapportage RvT Stichting ABVOE

Inleiding

Goed bestuur en toezicht zijn belangrijke voorwaarden voor goed onderwijs. De Raad van Toezicht (RvT) heeft als taak toezicht te houden op de besturing van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven. Voorts is de RvT verantwoordelijk voor goedkeuring van het strategisch perspectief, de begroting, het bestuursverslag en de jaarrekening.

De RvT evalueert de kwaliteit van het bestuur aan de hand van de Code Goed Onderwijs bestuur voor het voortgezet onderwijs en het door de RvT vastgestelde strategisch kader en het nieuwe schoolplan 2023-2026. RvT en rector-bestuurder toetsen jaarlijks of aan alle aspecten van de code wordt voldaan.
In de besprekingen van de Auditcommissie en de RvT (rond jaarrekening en begroting) is vastgesteld dat de middelen voor onderwijs bij het LCL doelmatig en rechtmatig worden ingezet.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

In 2023 bestond de RvT opeenvolgend uit de volgende 5 leden:

- De heer J. Blankevoort *(Voorzitter en lid remuneratie commissie tot 1 oktober 2023)*
- De heer H. Berkvens *(lid remuneratie - en auditcommissie)*
- De heer R. Matheusen *(vanaf 15 maart 2023 algemeen lid)*
- De heer B. van der Velden *(lid auditcommissie)*
- Mevrouw A.M.Th.G. van Dijk-Colen *(algemeen lid en vanaf 1 oktober voorzitter en lid remuneratiecommissie)*
- De heer R.P.A. Verleisdonk *(vanaf 15 november 2023 algemeen lid)*

In november 2023 is besloten binnen de RvT een commissie kwaliteit en onderwijs toe te voegen. Het bevoegd gezag bestaat uit het uitvoerende deel, het bestuur, en het interne toezicht. Hoewel de functies gescheiden zijn, zorgt men er, ieder vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid samen voor dat onder andere de onderwijskwaliteit van de school gewaarborgd is. De RvT vindt het belangrijk om deze rol te vervullen.

De heer Verleisdonk en Matheusen vormen de commissie Kwaliteit en Onderwijs.

Door de brede samenstelling en diversiteit is alle deskundigheid aanwezig om de toezichthoudende taak adequaat te vervullen.
In november 2023 heeft voor het LCL een accreditatie door de Onderwijsinspectie plaatsgevonden. Voor het vierjaarlijkse scholenonderzoek is getoetst aan het waarderingskader onderwijsinspectie besturen en scholen. De visie is getoetst op kwaliteit, of en welke ambities en doelen er zijn en of er wordt gestuurd op het behalen van deze doelstellingen. Ook heeft een toets plaatsgevonden op de uitvoering van de kwaliteitsdoelen, de bevordering van de kwaliteitscultuur, de randvoorwaarden waaraan voldaan dient te worden en of er waar nodig bijgestuurd wordt. Tenslotte heeft een toets plaatsgevonden op de evaluatie en systematische analyse door de rector-bestuurder op het realiseren van de doelen en de bijbehorende verantwoording. En of hij waar nodig beleid bijstelt en daartoe interne en externe belanghebbenden betrekt. Dit alles is met een 'goed' beoordeeld.
De RvT spreekt zijn dank en waardering uit voor het goede werk dat de rector-bestuurder heeft verricht en dat in de korte periode dat hij als rector-bestuurder voor het LCL werkzaam is.

De bezoldiging van de RvT is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens. De bezoldiging van de RvT leden wordt jaarlijks aangepast op basis van het prijsindexcijfer.

Aantal vergaderingen

De RvT heeft in 2023 zes keer vergaderd met de rector-bestuurder. In elke vergadering werd stilgestaan bij belangrijke onderwijs- en organisatie-ontwikkelingen. In de meeste vergaderingen werd ook bij een specifiek thema stilgestaan zoals het schoolplan 2023-2026, de samenwerking met andere (onderwijs)instellingen (waaronder Vereniging Brainportscholen, ORION-bestuurdersoverleg en TRION). De thema's huisvesting (nieuwe huisvesting) en de organisatiestructuur (inrichting en bezetting) zijn in elke vergadering besproken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

De RvT heeft in april een zelfevaluatie uitgevoerd onder externe begeleiding van Scolix. De Raad heeft zijn functioneren en de wijze van uitoefening van de verschillende rollen van de RvT als toezichthouder, werkgever, sparringspartner en ambassadeur besproken. Tevens is onderzocht of het toezichtskader nog actueel was. Op basis van aanbevelingen van Scolix zijn acties uitgezet en is afgesproken om het toezichtskader waar wenselijk aan te passen.

De auditcommissie vergaderde drie keer met de rector-bestuurder en het hoofd financiën, waarvan één keer in aanwezigheid van de accountant.
De remuneratiecommissie voerde twee gesprekken met de rector- bestuurder, namelijk het jaarlijkse beoordelingsgesprek. Daar de commissie onderwijs en kwaliteit eind 2023 is ingesteld zal deze in 2024 voor het eerst vergaderen over onderwijskwaliteit en de informatievoorziening naar de RvT. Halfjaarlijks vindt overleg tussen de RvT en de MR plaats.

Onderwijskwaliteit

De RvT heeft als belangrijke taak toe te zien op de kwaliteit van het onderwijs. Dat doet de RvT aan de hand van de informatie die de rector-bestuurder verstrekt. Dit doet hij in de vorm van kwartaalrapportages, inspectierapporten, uitslagen van enquêtes en mondelinge toelichtingen. In het gesprek aan de hand van deze bronnen kan de rector-bestuurder de uitvoering van zijn beleid toelichten en verantwoorden en kan de RvT daarover zijn oordeel uitspreken en desgevraagd advies geven aan de rector -bestuurder. De RvT constateert tevreden dat het met de kwaliteit van onderwijs goed gesteld is. Daarin spreekt de RvT ook zijn waardering uit voor het vele werk dat er wordt gedaan door het personeel.

Thema's

Een aantal thema's heeft de speciale aandacht van de RvT. Binnen het nieuwe (meerjarig) schoolplan 2023-2026 zijn die thema's ingebed in de drie programmarichtlijnen: positionering (met 6 focuspunten), personeels- en organisatieontwikkeling en (onderwijs) kwaliteit.

Zichtbaarheid

In het kader van de positionering heeft de RvT bijzondere aandacht gevraagd voor de werving en instroom. Voor de continuïteit van het LCL is een stijging van het leerlingenaantal gewenst. Bij een voortzettende daling van het leerlingenaantal heeft dit gevolgen voor onder meer de financiën en het personeelsbeleid. In meerdere vergaderingen is dit thema aan de orde geweest en de RvT constateert dat er voldoende aandacht voor is. Ter vergroting van de zichtbaarheid is een nieuwe positionering en huisstijl ingezet. Verwachting is dat dit in 2024 tot een stijging van het leerlingenaantal leidt.

Verandervermogen

De uitvoering van het schoolplan, de programmarichtlijnen en de 6 focuspunten vragen een vernieuwde aanpak en verandervermogen van iedereen die daar bij betrokken is. In een continue dialoog tussen rector-bestuurder en de RvT is begeleiding, voortgang en gewenste bijstelling onderwerp van gesprek. De verantwoordelijkheid ligt lager in de organisatie en personeelsleden pakken deze verantwoordelijkheid steeds breder op. De RvT laat zich naast de rector-bestuurder tijdens vergaderingen ook informeren door de conrectoren, de 'kartrekkers' van de 6 focuspunten en door de MR. Doordat de rector-bestuurder met behulp van externe begeleiding professionele ondersteuning

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

biedt, wordt het personeel gefaciliteerd in de verandering mee te gaan. Waar het tempo of de druk te groot wordt, vindt in overleg bijstelling plaats.

IT en Cybersecurity

Door Bureau Speyk is een nulmeting uitgevoerd en zijn aandachtspunten gedefinieerd. Een transitiemanager van bureau Speyk is in mei 2023 aan de slag gegaan om deze op de pakken en de gewenste aanpassingen te doen. Met de overgang naar de nieuwbouw in 2024 zullen alle openstaande acties gerealiseerd zijn. Bureau Speyk heeft ook een presentatie gegeven aan de RVT.

Kwaliteit

Om kwaliteit te kunnen meten is naast enquêtes onder meer een kwaliteitskader en rapportagetool kwaliteitszorg ontwikkeld. De RvT vraagt daarnaast aandacht voor het toetsen van de kwaliteit door intervisie en een lerend netwerk in de organisatie, waar leraren van elkaar leren door te reflecteren en elkaars lessen bezoeken.

Personeel

Als RVT vinden we het belangrijk dat sprake is van een veilige werkomgeving. Medewerkers die melding willen maken van misstanden kunnen dit doen conform de vastgestelde klokkenluidersregeling, welke door het schoolbestuur is opgesteld. Deze klokkenluidersregeling is ook met de RVT besproken. Verder vraagt de RvT aandacht voor inrichting van het personeelsbeleid gericht op beoordeling en ontwikkeling van medewerkers.

Financiën

Ieder kwartaal is de RvT door de Rector-Bestuurder en het hoofd financiën op de hoogte gebracht van de financiële situatie van het LCL. Gezien de ontwikkeling van het leerlingenaantal de afgelopen jaren is de begroting 2023 gebaseerd op een instroom van 160 nieuwe brugklasleerlingen per augustus 2023. In werkelijkheid zijn 170 nieuwe leerlingen gestart en de RvT heeft er alle vertrouwen in dat deze positieve ontwikkeling door de nieuwbouw verder verbetert. De recente grote belangstelling voor de Open Dag (845 bezoekende leerlingen) sterkt ons hierin.

Door de start van de nieuwbouw van het LCL is daarnaast in iedere RvT vergadering een update gegeven over de voortgang en financiële begroting van de nieuwbouw (zie hieronder).

De auditcommissie vergaderde drie keer gedurende 2023, waarbij in de periode april/mei tevens met de controlerend accountant de bevindingen van de controle van de jaarrekening 2022 zijn besproken. De RvT heeft geconstateerd dat niet gebleken is dat er onvolkomenheden zijn op het terrein van doelmatige besteding van middelen. In de reguliere vergadering op 17 mei 2023 is het jaarverslag over 2022 doorgenomen en na doorgevoerde wijzigingen is dit verslag door de RvT vastgesteld op 28 juni 2023.

In november en december zijn vergaderingen geweest (auditcommissie en RvT) ten behoeve van de begroting 2024, de investeringsbegroting 2024 alsmede de meerjarenbegroting 2024-2028. Deze zijn in december vastgesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

In 2023 is door de RvT naast de reguliere toezichthoudende taak met betrekking tot het gevoerde financiële beleid, specifiek aandacht besteed aan 3 zaken:

1. Monitoring en evaluatie voortgang en bespreking (financiële) risico's nieuwbouw in iedere RvT vergadering.
2. Verhogen investeringsbudget nieuwbouw met € 300.000 naar € 1.500.000 in verband met te verwachten hogere kosten (te financieren uit bestemmingsreserve nieuwbouw school) door sterke prijsstijgingen energie, materialen en mankosten.
3. Beschikbaar stellen extra middelen (€ 50.000) voor marketing en promotie ten behoeve van werving (nieuwe) leerlingen.

Vervangende nieuwbouw

In 2023 is wederom in elke reguliere RvT vergadering de voortgang van de vervangende nieuwbouw besproken met de Rector-Bestuurder en met de conrector die de nieuwbouw in haar portefeuille heeft. De bouw is in mei 2023 gestart. De RvT heeft op basis van alle informatie het idee dat er een uitstekende professionele en productieve samenwerking is met de gemeente en de aannemer.

De bouw verloopt volgens de oorspronkelijke (tijds)planning, dus met ingang van het nieuwe schooljaar starten de lessen in het nieuwe LCL.

De (te verwachten) kosten voor de inrichting (die voor rekening van de school zijn) worden goed gemonitord en zodanig bijgestuurd, dat kans op overschrijding van de begroting geminimaliseerd wordt. Desalniettemin werd in 2023 duidelijk dat het oorspronkelijke budget van € 1.200.000 onvoldoende was. In de RvT van mei 2023 is besloten om het budget voor de inrichting van het LCL met € 300.000 te verhogen.

Per vandaag is de verwachting dat het verhoogde budget toereikend is om de inrichting conform de doelstellingen en tijdig op te leveren. De RvT spreekt haar complimenten uit voor het gehele team van het LCL en haar leveranciers voor de manier waarop het nieuwbouwproject tot een goed einde wordt gebracht.

De RvT heeft Crowe Foederer aangewezen en opdracht gegeven om de controle van de jaarverslaggeving en bekostigingsgegevens voor Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven te verzorgen (via getekende opdrachtbevestiging van 28 september 2023).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht

Dhr. Mr. H.P.J. Berkvens bc	Manager bedrijfsvoering/teammanager Dienst Personeel en Organisatie van Fontys Hogescholen
Mw. Mr. A.M.Th.G. van Dijk-Colen Voorzitter	Manager Klant Proces Communicatie Coöperatieve Rabobank U.A.
Dhr. drs. E. van der Velden	- Docent in opleiding / student UvA Master in Education - Lid Raad van Toezicht WijZijn Traverse Groep in Bergen op Zoom - Extern examendeskundige International Business Fontys Hogeschool
Dhr. R.P.A. Verleisdonk	- Directeur de Bibliotheek Helmond-Peel - Lid Programmaraad DitIsHelmond - Lid Raad van Advies - OMO Scholen-groep Helmond - Bestuurslid Stichting PICA - Bestuurslid Vereniging Openbare Bibliotheken
Dhr. R.A.L.M. Matheusen	- Examinator Zij-instroom Fontys Hogeschool Kind en Educatie - Lid Raad van Toezicht Eduquaat in Weert

Hoofd- en nevenfuncties rector-bestuurder

Dhr. Ing. R.H.J.H. van Velthoven MSc	- Rector-bestuurder - Lid Algemeen Bestuur Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Eindhoven en Kempenland - Voorzitter stuurgroep Orion NXT Match

4.2 Jaarverslag MR 2023

Inleiding

In dit jaarverslag wordt een korte beschrijving gegeven van de activiteiten, de werkwijze en de bezetting binnen de MR in het kalenderjaar 2023.

Wat stond er in 2023 onder andere op de agenda van de MR?

Schoolplan 2023-2026	Instemming MR
Vakantieregeling 2023-2024/2024-2025	Instemming MR
Invulling diverse studiemiddagen	Instemming pMR
Keuzemogelijkheden PB	Instemming pMR
Taakbeleid	Instemming pMR
Meerjarenbegroting (2x)	Positief en inhoudelijk advies MR
Evaluatie toetsbeleid	Positief advies MR
Takenlijst 2023-2024	Instemming MR
Ouderbijdrage	Instemming OMR
Lessentabel 2023-2024	Instemming MR
Beleid mobiele telefonie	Instemming MR

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Formatieplan (o.a. 45-minutenrooster/ OCO)	Instemming MR
Verdere implementatie BYOD	Instemming MR
Schoolgids	Instemming LMR en OMR
Bestuurssecretaris	Geen instemming MR
Examenreglement/PTA's	Instemming MR
Bevorderingsnormen c-klassen	Instemming MR
Leerlingbesprekingen	Instemming MR
Promotiebeleid	Instemming pMR
Klokkenluidersregeling	Instemming MR

Bezetting en werkwijze MR

De MR bestaat uit een personeelsgeleding (6 leden), oudergeleding (3 leden) en leerlinggeleding (3 leden). Het dagelijks bestuur van de MR bestaat uit Jacky van Houtert (voorzitter) en Eddy van Kuppevelt (secretaris). De MR vergadert in zijn geheel zeven keer per schooljaar, de pMR overlegt daarnaast wekelijks. De MR overlegt daarnaast tweemaal per jaar met een afvaardiging van de Raad van Toezicht (RvT). Het Dagelijks Bestuur, bestaande uit de voorzitter en secretaris van de MR, vergadert wekelijks met de rector-bestuurder.

Contacten achterban

Als MR onderhouden we de contacten als volgt:

- agenda's en bijbehorende stukken zijn voor alle medewerkers toegankelijk via Teams;
- de agenda's worden daarnaast in de personeelskamer opgehangen;
- voorafgaand en na afloop schrijft de voorzitter een bijdrage in het schoolbericht met een vooruit- en terugblik;
- collega's kunnen als toehoorder de vergaderingen bijwonen;
- informele gesprekken en contacten;
- de MR is daarnaast te benaderen via *mr@lcl.nl*
- voor ouders en leerlingen zijn de MR-documenten op te vragen via *mr@lcl.nl*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

4.3 Rapportage oudercommissie

De oudercommissie binnen het LCL is een orgaan bestaande uit ouders van leerlingen. Daar zit uiteraard een verloop in, voornamelijk veroorzaakt doordat leerlingen de school met een diploma verlaten.

Om die reden heeft één ouder de commissie in de zomer van 2023 moeten verlaten. Op datzelfde moment zijn 4 nieuwe leden toegetreden met als gevolg dat de commissie nu uit 8 leden bestaat.

De oudercommissie heeft een informeel karakter: gemiddeld 6 keer per schooljaar komen zij bijeen, waarbij zij voor de rector-bestuurder een klankbord zijn om lopende zaken op school te bespreken (denk hierbij aan nieuw schoolplan, nieuwbouw, aanpassing lestijden, toetsdruk, etc).

Tevens biedt de commissie een helpende hand bij activiteiten op en rondom school, zoals bij de open dag, het gala, de diploma-uitreiking en de AI/SI. Verder organiseert de commissie tweemaal per schooljaar een thema-avond over actuele onderwerpen die op school spelen.

In februari is er een thema-avond geweest waarbij er met ouders gediscussieerd kon worden over het nieuwe schoolplan.

In oktober was er een thema-avond over drank en drugs. Tijdens deze interactieve avond (in samenwerking met Helder Theater en Novadic Kentron) werden aan de hand van scènes veelal herkenbare voorbeelden aangehaald die men tegenkomt bij kinderen in de middelbare school leeftijd.

Om de bezetting van de commissie op peil te houden, staan ze altijd open voor nieuwe kandidaten. De oudercommissie is te bereiken via *oudercommissie@lcl.nl*.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

5 Financiën, toekomst en continuïteit

Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf beschrijft het LCL hoe ze omgaat met concrete toekomst-verwachtingen voor de komende paar jaar.

Tabel personele bezetting en leerlingaantallen

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Personele bezetting in FTE-totaal	98,1	98,4	95,0	94,9	95,2	97,4
2. Directie (inclusief capaciteit nieuwbouw en lesgevende taken)	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
3. Onderwijzend personeel	69,8	70,6	69,2	69,1	69,4	71,6
4. Overige medewerkers	24,7	24,2	22,2	22,2	22,2	22,2
5. Leerlingaantallen	1070	1089	1062	1060	1100	1142

Toelichting op de tabel

De inzet van personeel

Een belangrijke bepalende factor voor de ontwikkeling van het personeel zijn de leerlingenaantallen. In 2023 en 2024 hebben we te maken met tijdelijk meer personeel door de inzet van NPO gelden. In 2027 zijn de NPO gelden naar verwachting volledig besteed.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

De verwachte leerlingaantallen

Sinds 2022 zijn diverse PR-activiteiten geïntensiveerd om de instroom van brugklasleerlingen te verhogen zoals verbetering van de website, PR-materiaal etc. We verwachten dat de nieuwbouw een positief effect op de instroom van brugklassers zal hebben.

De bovenstaande prognose is opgesteld en besproken met de Raad van Toezicht voorafgaand aan de aanmeldingen voor schooljaar 2024/2025. Deze aanmeldingen zijn een stuk hoger dan verwacht waardoor de meerjarenbegroting gebaseerd lijkt op een conservatief scenario.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Meerjarenbegroting

# Leerlingen per 1 oktober	**1070**	**1089**	**1062**	**1060**	**1100**	**1142**
# Leerlingen gemiddeld		**1080**	**1078**	**1061**	**1077**	**1118**
Instroom leerlingen (brugklas + zijinstroom)		**200+20**	**200+20**	**200+20**	**200+20**	**200+20**
Uitstroom		**185+20**	**227+20**	**202+20**	**160+20**	**157+20**
	Realiteit 2023	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**
BATEN						
Rijksbijdragen OCW	€ 10.951.828	€ 10.353.039	€ 10.441.562	€ 10.385.369	€ 10.375.916	€ 10.752.039
Ov. overheidsbijdragen	€ 7.545	€ 7.545	€ 7.545	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Overige baten	€ 162.587	€ 52.532	€ 14.400	€ 14.400	€ 14.400	€ 14.400
Totaal baten	*€ 11.121.960*	*€ 10.413.116*	*€ 10.463.507*	*€ 10.402.269*	*€ 10.392.816*	*€ 10.768.939*
LASTEN						
Personele lasten	€ 9.352.864	€ 9.086.042	€ 8.983.266	€ 8.815.535	€ 8.790.115	€ 9.010.604
Afschrijvingen	€ 282.256	€ 327.035	€ 382.987	€ 375.046	€ 342.399	€ 331.290
Huisvestingslasten	€ 458.300	€ 516.150	€ 422.150	€ 422.150	€ 422.150	€ 422.150
Overige instellingslasten	€ 1.249.904	€ 1.208.301	€ 1.069.544	€ 1.069.627	€ 1.106.222	€ 1.088.681
Totaal lasten	*€ 11.343.324*	*€ 11.137.529*	*€ 10.857.947*	*€ 10.682.358*	*€ 10.660.886*	*€ 10.852.725*
Financiële baten en lasten	€ 159.145	€ 100.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Exploitatieresultaat	**-€ 62.219**	**-€ 624.413**	**-€ 344.440**	**-€ 230.089**	**-€ 218.070**	**-€ 33.786**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Meerjarenbalans

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste activa	**€ 789.353**	**€ 3.427.055**	**€ 3.245.106**	**€ 3.096.060**	**€ 2.879.660**	**€ 2.739.371**
Immateriële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Materiele vaste activa	€ 789.353	€ 3.427.055	€ 3.245.106	€ 3.096.060	€ 2.879.660	€ 2.739.371
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vlottende activa	**€ 6.694.500**	**€ 3.502.340**	**€ 3.334.803**	**€ 3.248.716**	**€ 3.247.045**	**€ 3.353.549**
Vorderingen	€ 246.507	€ 246.507	€ 246.507	€ 246.507	€ 246.507	€ 246.507
Kortlopende effecten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Liquide middelen	€ 6.447.993	€ 3.255.833	€ 3.088.296	€ 3.002.209	€ 3.000.538	€ 3.107.042
TOTAAL ACTIVA	**€ 7.483.853**	**€ 6.929.395**	**€ 6.579.910**	**€ 6.344.776**	**€ 6.126.705**	**€ 6.092.920**
Eigen vermogen	**€ 5.570.683**	**€ 4.946.270**	**€ 4.601.830**	**€ 4.371.741**	**€ 4.153.670**	**€ 4.119.884**
Algemene reserve	€ 1.458.306	€ 3.551.350	€ 3.653.290	€ 3.869.581	€ 3.663.981	€ 3.636.195
Reserve risico's	€ 458.000	€ 458.000	€ 458.000	€ 458.000	€ 458.000	€ 458.000
Reserve NPO gelden	€ 1.082.168	€ 887.231	€ 446.851	€ 6.471	€ 0	€ 0
Reserve nieuwbouw	€ 1.016.520	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve investeringen in inrichting nieuwbouw	€ 1.500.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Privaat bestemmingsfonds H. Wits	€ 27.441	€ 24.441	€ 21.441	€ 18.441	€ 15.441	€ 12.441
Private bestemmingsreserve Ouderbijdragen	€ 28.248	€ 25.248	€ 22.248	€ 19.248	€ 16.248	€ 13.248
Voorzieningen	€ 632.232	€ 707.232	€ 707.232	€ 707.232	€ 707.232	€ 707.232
Langlopende schulden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kortlopende schulden	€ 1.280.938	€ 1.275.893	€ 1.270.848	€ 1.265.803	€ 1.265.803	€ 1.265.803
TOTAAL PASSIVA	**€ 7.483.853**	**€ 6.929.395**	**€ 6.579.910**	**€ 6.344.776**	**€ 6.126.705**	**€ 6.092.920**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Enkele opmerkingen bij de meerjarenbegroting:

- Het LCL verwacht de komende jaren voldoende liquiditeiten te hebben om de activiteiten voort te kunnen zetten. De eigen bijdrage van € 1.016.520 voor het nieuwe schoolgebouw wordt uit eigen middelen voldaan. Deze eigen bijdrage, die wordt voldaan aan de gemeente Eindhoven in 2024, wordt geactiveerd als materiële vaste activa. Dan zal deze eigen bijdrage worden onttrokken aan de publieke bestemmingsreserve.
- Naast de eigen bijdrage in de nieuwbouw verwachten we in 2024 bij de oplevering extra investeringen te zullen doen in vakspecifieke inrichting en inventaris van circa € 1.500.000.
- In 2020 is door het ministerie een nieuwe signaleringswaarde gedefinieerd voor bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen. In de meerjaren-begroting gaan we ervan uit dat het eigen vermogen vanaf 2024 onder meer wordt afgebouwd door de afschrijving op de eigen bijdrage in de nieuwbouw en door hogere afschrijvingskosten als gevolg van investeringen in inventaris en ICT.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Overige rapportages

Interne risicobeheersingssysteem

Het interne risicobeheersingssysteem wordt beschreven in verschillende, samenhangende documenten. Het handboek goed bestuur vormt het kerndocument voor het bestuur. Het vormt deels een overlap met andere, wettelijk verplichte documenten, zoals stichtingsstatuten en het managementstatuut.

Het bestuur van de school is ingericht volgens het Raad van Toezichtmodel. De rector-bestuurder bestuurt de stichting onder toezicht van de Raad van Toezicht en voert als zodanig het bevoegd gezag over de onder de stichting ressorterende school. Zij legt aan de Raad van Toezicht verantwoording af over het functioneren van de stichting en de onder de stichting ressorterende school. Het besturen gebeurt met inachtneming van de statuten en het op basis daarvan vastgestelde reglement voor de Raad van Toezicht en bestuursreglement, alsmede met inachtneming van de op de stichting en de onder de stichting ressorterende school van toepassing zijnde Code Goed Bestuur, wettelijke voorschriften en op basis daarvan vastgestelde regelingen. Vanuit dit toezichtkader schrijft de directie iedere vier jaar een schoolplan waarin de strategische doelen op middellange termijn worden beschreven. Voor de dagelijkse procesgang fungeert het handboek administratieve organisatie en eventuele aanvullende procedures als kader.

De bestuurder verschaft de Raad van Toezicht periodiek informatie over het beleid, de doelrealisaties, de prestaties en de resultaten van de afspraken in het kader van de (meerjaren)begroting, het strategisch (meerjaren)beleid, het jaarplan en de missie en visie van de stichting. De informatievoorziening is beschreven in het bestuursreglement.

Risico-analyse

Door het opstellen van een meerjarenbegroting en een risico-analyse krijgen wij vroegtijdig inzicht in mogelijke knelpunten en richten hier vervolgens het financiële beleid op. Begin 2023 is de risico-analyse opnieuw geactualiseerd. Het LCL loopt grotere risico's dan de meeste andere scholen omdat zij een klein bestuur is met slechts één school en locatie. Dat betekent dat we als school alle risico's zelf moeten dragen en proberen af te dekken en risico's niet gezamenlijk kunnen dragen met collega-scholen. Een van de belangrijkste risico's die de school kent is het afnemen van de flexibele schil onderwijzend personeel als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is het een risico dat het realiseren van de ambities van de school veel vraagt van het lerend vermogen van het personeel.

IMPACT						
	€ 250.000 - >	25.000 e.v.	75.000 e.v.	125.000 e.v	175.000 e.v.	225.000 e.v.
	€ 100.000 - € 250.000	17.500	52.500	87.500	122.500	157.500
	50.000 - € 100.000	7.500	22.500	37.500	52.500	67.500
	€ 20.000 - € 50.000	3.500	10.500	17.500	24.500	31.500
	€ 0 - € 20.000	1.000	3.000	5.000	7.000	9.000
		Zeer onwaarschijnlijk 0 - 20%	Onwaarschijnlijk 20 - 40%	Mogelijk 40 - 60%	Waarschijnlijk 60 - 80%	Zeer waarschijnlijk 80 - 100%
		KANS				

Figuur 9: *Risico-analyse*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

					RISICO		
Rubriek	**Oorzaak**	**Mogelijke risico's**	**Gevolg**	**Beheersingsmaatregel**	**Impact**	**Kans**	**I*K**
1	**Leerlingen**						
a	Groei van het aantal expats/ internationalisering van Eindhoven	Onderwijsconcept past niet bij de doelgroep	Ontevredenheid onder ouders; uitstroom leerlingen; verslechtering onderwijsresultaten	Introductie gymnasiumPlus; extra taalondersteuning	€ 50 - € 100 k	Onwaarschijnlijk	€ 22.500
		Betreffende leerlingen kiezen niet voor onze school omdat concurrenten beter hierop anticiperen	Dalende leerlingenaantallen en dus lagere bekostiging	Goed PR plan; social media intensiveren; nieuwe website	€ 50 - € 100 k	Onwaarschijnlijk	€ 22.500
b	Veranderende motivatie van leerlingen	Mismatch tussen het onderwijsaanbod en de veranderende doelgroep.	Uitstroom leerlingen, onderwijsresultaten omlaag; minder aanmeldingen	Havo werkgroep, versterking atheneum/gymnasium, tweejarige brugklas	€ 50 - € 100 k	Mogelijk 40%-60%	€ 37.500
2	**Kwaliteit onderwijs**						
a	Onvoldoende draagvlak voor onderwijsvernieuwing onder personeel (o.m. vanwege ervaren werkdruk)	Het personeel is onvoldoende toegerust voor de gestelde taken danwel ziet de noodzaak niet voor verandering	Daling aantal leerlingen; verschraling onderwijs, hogere kosten scholing en coaching; verloop/uitval onder docenten	Bewust vinger aan de pols houden bij personeel; extra faciliteren met tijd, aandacht en scholing; TRION opleidingsschool	€ 50 - € 100 k	Onwaarschijnlijk 20%-40%	€ 22.500
3	**Personeel en organisatie**						
a	Het realiseren van de ambities (zoals geformuleerd in het schoolplan) vraagt veel van het lerend vermogen van het personeel	Hoger ziekteverzuim; taken blijven liggen waardoor kwaliteit daalt; geen keuzes maken waardoor de werkdruk stijgt	Hoger langdurig verzuim en daardoor hogere vervangingskosten; kwaliteitsissues school	Aanpassing taakbeleid docenten; invoeren ontwikkelcyclus; talentenscan voor personeel	€ 100 - € 250 K	Mogelijk 40% -60%	€ 87.500
b	Docententekort	Verschraling van het onderwijsaanbod	Slechtere onderwijsresultaten	Personeelsmarketing	€ 20 - € 50 k	Onwaarschijnlijk 20% -40%	€ 10.500
c	Flexibele schil onderwijzend personeel neemt af (is gevolg van krapte op arbeidsmarkt of van dalend leerlingenaantal)	Moeilijker om overformatie aan te pakken (ivm wetgeving/CAO)	Hogere loonkosten	Ruim voor 1 maart evalueren tijdelijke contracten	€ 50 - € 100 K	Waarschijnlijk 60% -80%	€ 52.500
d	Kwetsbaarheid als gevolg van het feit dat we een éénpitter zijn	Financiële tegenvallers; kwaliteitsverlies ondersteunende diensten; minder feedback vanuit collega's a.g.v. kokervisie; minder middelen voor onderwijsinnovatie	Continuïteit ondersteunende diensten en lesuitval a.g.v. docententekort; verschraling onderwijs	Optimale verbinding zoeken met andere Orion scholen	€ 50 - € 100 K	Mogelijk 40% -60%	€ 37.500

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

					RISICO		
Rubriek	**Oorzaak**	**Mogelijke risico's**	**Gevolg**	**Beheersingsmaatregel**	**Impact**	**Kans**	**I*K**
4	**Huisvesting**						
a	Bij oplevering nieuwbouw zijn nog veel opleverpunten over die moeten worden uitgevoerd	Onrust onder leerlingen en medewerkers	Negatieve publiciteit	Constructief overleg met alle stakeholders	€ 20 - € 50 k	Waarschijnlijk 60% -80%	€ 24.500
5	**Wet- en regelgeving**						
a	Invoering van RATO's	Onze school heeft zelf minder grip op het invullen van vacatures	Mindere match tussen nieuw personeel en onze school; kwaliteitsverlies; hoger personeelsverloop	Als bestuur dicht op het proces blijven zitten	€ 50 - € 100 k	Waarschijnlijk	€ 52.500
6	**(ICT) Veiligheid**						
a	Inrichting en bemensing afdeling ICT	School wordt gehackt; datalekken	Financiële effecten, continuiteit onderwijs in gevaar	Optimaliseren ICT infrastructuur; werving ICT personeel	€ 50 - € 100 K	Mogelijk 40% -60%	€ 37.500
						Totaal:	**€ 407.500**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Verantwoording werkdrukmiddelen en Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Werkdrukmiddelen

De in 2023 ontvangen gelden voor werkdrukverlichting waren € 353.575. Deze worden besteed aan collectieve en individuele werkdrukverlichting. De in 2022 ontvangen middelen voor collectieve werkdrukmiddelen konden ook vanaf 2023 worden besteed. Van de in totaal te besteden collectieve werkdrukmiddelen van € 360.635 is in 2023 € 83.508 besteed aan de volgende zaken: ophogen van de opslagfactor voor docenten, uitbreiding ondersteunend personeel (administratie en managementondersteuning), extra inhuur van surveillanten en uitbreiding van vrijwilligers ten behoeve van surveillancewerkzaamheden. De plannen ter besteding van de collectieve werkdrukmiddelen zijn tot stand gekomen in samenspraak tussen de directie en de MR. De rector-bestuurder rapporteert aan de MR over de inzet van de middelen en de behaalde resultaten.

NPO-gelden

In 2023 heeft het Lorentz Casimir Lyceum € 574.957 ontvangen uit hoofde van het NPO. In 2022 is een aantal maatregelen opgestart die ook in 2023 zijn gecontinueerd. Dit betreft onder meer extra mentoruren en extra uren voor de jaarlaagcoördinatoren. Daarnaast zijn de middelen in 2023 met name besteed aan extra personele inzet voor de positionering met zes focuspunten en extra uren voor burgerschap. In hoofdstuk 2 is weergegeven welke resultaten we hiermee hebben behaald. De NP- bestedingen zijn besproken met de MR en door de MR geaccordeerd. Naar verwachting worden de NPO-gelden besteed tot en met schooljaar 2026-2027. In 2023 zijn geen NPO-middelen ingezet voor inhuur van personeel niet in loondienst.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Jaarrekening

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Financiële doelstellingen

De financiële situatie van de school is gezond en er wordt naar gestreefd om dat zo te houden. Gezond betekent dat de financiële cijfers vallen binnen of boven de signaleringsgrenzen die gedefinieerd zijn door de inspectie van het onderwijs. In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen vanaf 2021.

	Signalerings-waarden	2021	2022	2023
Solvabiliteit: eigen vermogen + voorzieningen/totale passiva	< 0,3	0,83	0,83	0,83
Liquiditeit: vlottende activa/kort vreemd vermogen	< 0,75	5,07	5,09	5,23
Huisvestingsratio: huisvestings-lasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen/ totale lasten	> 0,10	0,04	0,04	0,04
Weerstandsvermogen: eigen vermogen/totale baten	< 0,05	0,48	0,50	0,49
Rentabiliteit: resultaat/totale baten	3-jarig < 0; 2-jarig < -0,05; 1-jarig < -0,10	0,05	0,00	0,00

De financiële kengetallen in 2023 bevestigen de sterke financiële situatie van de school.

Signaleringswaarde publiek eigen vermogen

In 2020 is door het ministerie een nieuwe signaleringswaarde gedefinieerd voor bovenmatig publiek eigen vermogen van onderwijsinstellingen. Voor onze school komt dit erop neer dat wij eind 2023 een publiek eigen vermogen hadden van € 5.514.994 terwijl het normatieve publiek eigen vermogen (signaleringwaarde) € 3.5 mio is. Wij zitten hier dus ruim boven. In de continuïteitsparagraaf gaan we er nader op in hoe ons eigen vermogen in de komende jaren wordt afgebouwd. Van belang in dit verband is ook de geactualiseerde risico-analyse die geleid heeft tot een stijging van de benodigde reserve risico's.

Treasury beleid

Vanaf 1 juli 2016 geldt een nieuwe door het ministerie opgestelde regeling beleggen, lenen en derivaten. In 2016 is door onze school een treasurystatuut opgesteld dat in lijn is met deze nieuwe regeling.
Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van de school, namelijk het geven van onderwijs. De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie van Stichting ABVOE is het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Dit komt tot uiting in de volgende doelstellingen en voorwaarden:

- voldoende liquiditeit
- lage financieringskosten
- risicomijdende uitzettingen
- kosteneffectief betalingsverkeer
- beheersen en bewaken van financiële risico's

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Alle handelingen betreffende de treasury zijn uitgevoerd conform het treasurystatuut. Bij het liquiditeitenbeheer is alleen gebruik gemaakt van de rekeningen courant en van de spaarrekeningen. Begin 2023 is onze school gestart met schatkistbankieren. Alle spaarrekeningen bij de Rabobank en de ING bank zijn in de loop van 2023 opgezegd. Ook zijn de staatsobligaties in 2023 verkocht.

Financiële situatie op balansdatum

Het verslagjaar 2023 werd afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 62.219.

In de begroting was een negatief resultaat voorzien van € 326.449.
Op pagina 91 wordt een toelichting gegeven op de verschillen tussen realiteit en begroting 2023.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (ABVOE) is het bevoegd gezag van het LCL; de activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs op havo-, atheneum- en gymnasiumniveau.

Continuïteit

Het eigen vermogen van stichting ABVOE bedraagt per 31 december 2023 € 5.570.383 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting ABVOE is gevestigd op Celebeslaan 10-20, 5641 AG te Eindhoven en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41092817.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting ABVOE zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Subsidies worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de gebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Waar nodig vindt een bijzonder waardevermindering plaats.

Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, crediteuren en overige kortlopende schulden. De in de balans verantwoorde financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het LCL maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Tevens is geen sprake van in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten, welke separaat van het basiscontract verwerkt dienen te worden.

Kredietrisico

Het LCL loopt in zeer beperkte mate kredietrisico over vorderingen opgenomen onder debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen.

Renterisico en kasstroomrisico

Er is geen sprake van langlopende financieringen met variabel rentende leningen. De overige kortlopende vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur van het LCL ziet erop toe dat voor het LCL steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Financiële vaste activa

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Gekochte, rentedragende obligaties die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien de reële waarde van een dergelijk individueel effect onder de (geamortiseerde) kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst- en verliesrekening. Voor rentedragende effecten vindt verwerking van de rentebaten plaats tegen de effectieve-rentemethode.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Reserve risico's

Jaarlijks vindt een update plaats van de risico-analyse. Het totaalbedrag van de geïdentificeerde risico's wordt opgenomen als reserve risico's.

Reserve nieuwbouw

De reserve nieuwbouw is gevormd in verband met de eigen bijdrage die onze school moet afdragen aan de gemeente Eindhoven na het voltooien van de nieuwbouw.

Reserve eigen investeringen in inrichting nieuwbouw

Deze reserve is gevormd voor de verwachte herinrichtingskosten van het nieuwe gebouw zoals vakspecifieke inrichting en nieuwe inventaris.

Reserve bestedingen NPO

De in 2021, 2022 en 2023 ontvangen, maar nog niet bestede gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn ondergebracht in deze reserve.

Reserve ouderbijdragen

Van 2003 tot en met 2011 zijn overschotten en tekorten op de diverse posten in de vrijwillige ouderbijdrage ten gunste of ten laste gebracht van de reserve ouderbijdragen. Dit vindt ook weer plaats vanaf 2018. De ouders hebben een grote stem in de aanwending ervan.

H. Witsfonds

Ten laste van het bestemmingsfonds H. Wits worden kosten van speciale activiteiten (zoals excursies) van de sectie Frans gebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op de betrouwbare wijze is te schatten.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.
De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is een marktrente van 2,5% gehanteerd.

Voorziening werkloosheidsbijdragen

De voorziening werkloosheidsbijdragen wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen inzake de eigen bijdrage in de werkloosheidsuitkeringen aan voormalige medewerkers.

Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening langdurig zieken wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

In de CAO 2016-2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur voor elke medewerker (op full time basis) en een aanvullend budget van 120 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. vanaf 2022 is dit aantal uren verhoogd met 40 uit hoofde van werkdrukverlichting. Het bevoegd gezag heeft een inschat-

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

ting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Voorziening ontslag- en transitiekosten
De voorziening wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen in verband met ontslag van personeel en transitiekosten.

Voorziening groot onderhoud gebouwen
Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Kortlopende schulden
Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen
Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Overige overheidsbijdragen
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de gemeente en andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het ministerie van OCW/EZ, emeente of ander overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen
Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen
Stichting ABVOE heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Bedragen in €

ACTIVA	31-12-2023		31-12-2022	
VASTE ACTIVA				
Materiele vaste activa	789.353		892.606	
Financiële vaste activa	0		0	
TOTAAL VASTE ACTIVA		789.353		892.606
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	246.507		108.342	
Kortlopende effecten	0		22.694	
Liquide middelen	6.447.993		6.824.628	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		6.694.500		6.955.664
TOTAAL ACTIVA		**7.483.853**		**7.848.270**

PASSIVA	31-12-2023		31-12-2022	
EIGEN VERMOGEN	5.570.683		5.632.902	
VOORZIENINGEN	632.232		867.396	
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.280.938		1.347.973	
TOTAAL PASSIVA		**7.483.853**		**7.848.270**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Staat van baten en lasten over 2023

Bedragen in €

BATEN	REALISATIE 2023	BEGROTING 2023	REALISATIE 2022
Rijksbijdragen OCW	10.951.828	10.253.296	11.022.886
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	7.545	7.545	7.545
Overige baten	162.587	114.194	116.272
Totaal baten	11.121.960	10.375.035	11.146.703

LASTEN			
Personeelslasten	9.352.864	8.922.487	9.242.638
Afschrijvingen	282.256	272.138	262.728
Huisvestingslasten	458.300	366.500	415.072
Overige lasten	1.249.904	1.141.579	1.210.686
Totaal lasten	11.343.324	10.702.704	11.131.124
Saldo baten en lasten	-221.364	-327.669	15.579
Financiële baten en lasten	159.145	1.220	-17.668
Resultaat	**-62.219**	**-326.449**	**-2.089**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Kasstroomoverzicht 2023 en 2022

Bedragen in €

	2023		2022	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat zonder intrest	-221.364		15.099	
Aanpassingen voor:				
• afschrijvingen	282.256		262.728	
• mutaties voorzieningen	-235.164		12.366	
		-174.272		290.193
Veranderingen in vlottende middelen				
• mutatie vorderingen	-138.165		-63.220	
• mutatie kortlopende schulden	-67.035		17.678	
		-205.200		-45.542
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-379.472		244.651
Intrestbaten		159.145		1.755
Intrestlasten		0		-18.943
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**-220.328**		**227.463**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-179.004		-108.658	
Desinvesteringen in materiele vaste activa	0		0	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0		480	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-179.004**		**-108.178**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie kortlopende effecten	22.694			
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		22.694		
Mutatie liquide middelen		**-376.637**		**119.286**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de balansposten 2023

Toelichting op de materiële vaste activa

Bedragen in €

	Gebouwen en terreininrichting	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2023	3.300.060	0	2.319.513	5.619.573
Cumulatieve afschrijvingen 1-1-2023	-3.114.784	0	-1.612.183	-4.726.967
Boekwaarde 1-1-2023	185.276	0	707.330	892.606
Mutaties boekjaar:				
Investeringen	0	0	179.004	179.004
Desinvesteringen	0	0	-135.411	-135.411
Afschrijvingen desinvesteringen	0		135.411	135.411
Afschrijvingen	-30.735	0	-251.521	-282.256
Saldo	-30.735	0	-72.518	-103.253
Aanschafprijs 31-12-2023	3.300.060	0	2.363.105	5.663.165
Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2023	-3.145.519	0	-1.728.293	-4.873.812
Boekwaarde 31-12-2023	154.541	0	634.812	789.353

De afschrijvingstermijn op investeringen in gebouwen en terreininrichting varieert tussen 9 en 25 jaar, op inventaris en apparatuur 3 en 20 jaar.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting kortlopende effecten 2023 Geamortiseerde waarde

Bedragen in €

	Boekwaarde	Investeringen	Desinvesteringen	Resultaat	Boekwaarde
	31-dec-22	2023	2023	2023	31-dec-23
Staatsobligaties Nederland 93/23 7,5%	22.694	0	22.694	0	0
	22.694	**0**	**22.694**	**0**	**0**

Toelichting op de vorderingen en liquide middelen per 31 december 2023

Bedragen in €

	31-12-2023		12-31-2022	
Vorderingen:				
Debiteuren	29.845		0	
Te ontvangen omzetbelasting	0		0	
Vooruitbetaalde kosten	148.330		102.566	
Te ontvangen intrest	66.079		3.385	
Overlopende activa overige	2.253		2.391	
Totaal vorderingen		**246.507**		**108.342**

Liquide middelen				
Kasmiddelen	1.621		1.791	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	6.446.372		6.822.837	
Totaal liquide middelen		**6.447.993**		**6.824.628**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op het eigen vermogen per 31 december 2023

Bedragen in €

	Saldo 31-dec-22	Bestemming expl. saldo 2023	Saldo 31-dec-23
Algemene Reserve	1.517.919	-9.113	1.508.806
Publieke bestemmingsreserve			
Reserve risico's	843.000	-435.500	407.500
Reserve eigen bijdrage nieuwbouw	1.016.520	0	1.016.520
Reserve investeringen in inrichting nieuwbouw	1.500.000	0	1.500.000
Reserve bestedingen NPO	697.956	384.212	1.082.168
Private bestemmingsreserve:			
Ouderbijdragen	30.066	-1.818	28.248
Privaat bestemmingsfonds:			
H. Witsfonds	27.441	0	27.441
Totaal eigen vermogen	**5.632.902**	**-62.219**	**5.570.683**

- De Algemene Reserve is ontstaan door bijdragen van het Rijk en anderen.
- De reserve risico's is gevormd om de risico's zoals gedefinieerd in de risicoanalyse af te dekken.
- De reserve nieuwbouw is gevormd in verband met de eigen bijdrage die onze school moet afdragen aan de gemeente Eindhoven na het voltooien van de nieuwbouw.
- De reserve investeringen in inrichting nieuwbouw is gevormd in verband met eigen herinrichtinsgkosten zoals voor vakspecifieke inrichting en nieuwe inventaris.
- In de reserve bestedingen NPO zijn in 2021, 2022 en 2023 ontvangen maar nog niet bestede gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs ondergebracht.
- Het bestemmingsfonds ouderbijdragen is gemuteerd voor het verschil tussen gerealiseerde baten inzake vrijwillige ouderbijdragen en de lasten behorend bij de in de vrijwillige ouderbijdrage opgenomen zaken.
- In 2018 is het restant van een in 2015 ontvangen legaat inzake een nalatenschap van mevrouw H. Wits vrijgevallen uit de schulden en ten gunste gebracht van het privaat bestemmingsfonds H. Wits. Ten laste van dit bestemmingsfonds privaat worden kosten van specifieke excursies van de sectie Frans gebracht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de voorzieningen per 31 december 2023

Bedragen in €

Voorzieningen		Mutaties					
	Saldo 31-dec-22	Dotaties 2023	Onttrekkingen 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-dec-23	Kortlopend < 1 jaar	Langlopend > 1 jaar
Personele voorzieningen							
Jubileumvoorziening	76.249	8.961	9.969	0	75.241		75.241
Werkloosheidsbijdragen	3.375	8.926	6.975	0	5.326	1.420	3.906
Langdurig zieken	190.207	145.041	190.207	0	145.041	111.258	33.783
Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid	364.500	244.453	254.720	0	354.233	0	354.233
Voorziening ontslag en transitiekosten	91.097	0	91.097	0	0	0	0
Totaal personele voorzieningen	**725.428**	**407.381**	**552.968**	**0**	**579.841**		
Groot onderhoud	**141.971**	**0**	**39.578**	**50.000**	**52.391**	52.391	0
Totaal voorzieningen	**867.400**	**407.382**	**592.546**	**50.000**	**632.232**		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de kortlopende schulden per 31 december 2023

Bedragen in €

Kortlopende schulden	31-12-2023		12-31-2022	
Crediteuren	115.099		98.778	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	432.810		436.303	
Pensioenen	116.664		127.511	
Vooruitontvangen subsidies OCW	6.008		84.313	
Vooruitontvangen ouderbijdrage	56.914		77.813	
Vakantiegeld, bindingstoelage en persoonlijk budget	344.071		338.875	
Egalisatierekeningen	15.133		20.677	
Overige overlopende passiva	194.238		163.704	
Totaal kortlopende schulden		**1.280.938**		**1.347.974**

De ouderbijdrage van het lopende schooljaar wordt voor 5/12 deel toegerekend aan 2023 en voor 7/12 deel aan 2024. De per 31 december méér ontvangen bijdragen worden op de balans als kortlopende schuld opgenomen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Model G. Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging is verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	Status
Studieverlof 2022	1074316	04-03-2017	JA
Studieverlof 2023	1074316	04-03-2017	Onderhanden
Heterogene brugklassen	SHB210217	08-02-2022	JA
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven VO 2021-2023	VOz23147	01-06-2023	JA

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing			Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum									
			Totaal	€	€	€	€	€	€	€	€

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing			Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-2022	Ontvangen in verslagjaar					Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2020	Saldo nog te besteden
	Kenmerk	Datum											
			Totaal	€	€	€	€	€	€		€	€	€

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Verloop egalisatierekening doelsubsidies

	Afschrijftermijn (jaren)	saldo 31-dec-22	ontvangen subsidies 2023	toegerekende subsidies 2023	saldo 31-dec-23
2 lok meubilair	20	€ 500	€ 0	€ 500	€ 0
infra netwerk studiehuis	10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
verbouwing studiehuis	10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bètalokalen bouw 2007	10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bètalokalen inrichting 2007	10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bètalokalen ICT 2007	5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bètalokalen bouw en inr 2008	10	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
NB Bètabedragen zijn steeds max. de helft vd kosten					
Totaal Rijk		**€ 500**	**€ 0**	**€ 500**	**€ 0**

Verloop egalisatierekening gemeente

Uitbreiding 10 lokalen L-gebouw	10	0	0	0	0
Atrium (overkapping patio)+airco	10	0	0	0	0
Handvaardigheid theorielokaal	10	0	0	0	0
1e inrichting meubilair	20	20.180	0	5.045	15.135
Totaal gemeente		**20.180**	**0**	**5.045**	**15.135**

Totaal generaal		**20.680**	**0**	**5.545**	**15.135**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de egalisatierekeningen

Egalisatierekeningen waren voor meerjarige doelsubsidies verplicht sinds het verslagjaar 2000. De verstrekte subsidie wordt verminderd met de investering die ervan gedaan is en de afschrijvingslasten die uit de investering voortkomen, worden gecompenseerd door jaarlijkse vrijval van de egalisatierekening voor hetzelfde bedrag. Als de investering is afgeschreven, staat de egalisatierekening voor die post op 0.

Dezelfde systematiek wordt ook gehanteerd voor investeringen die gedaan zijn met gelden van het Universumprogramma, de gemeente Eindhoven en de Focusgelden.

Niet uit de balans blijkende verplichting en activa

In 2020 is een nieuw energiecontract afgesloten voor de periode 2021-2025. Dit contract is afgesloten na Europese aanbesteding Energie voor Scholen. De contractwaarde is variabel.

Per 1 oktober 2020 heeft de school een schoonmaakcontract afgesloten met EW Facility Services. Het is een driejaarscontract met een jaarlijkse verplichting voor schoonmaak van € 188.000.

In 2020 is een contract afgesloten met Van Happen voor het ophalen van papier- en restafval. Het is een vijfjarig contract. De jaarlijkse kosten die hiermee zijn gemoeid zijn circa € 16.500.

In 2019 heeft het LCL in Orionverband een nieuw leasecontract gesloten met Canon Nederland B.V. voor digitale kopieer- en afdruksystemen. Het contract heeft een looptijd van vijf jaar, ingaande op 1 oktober 2019. De vaste en variabele leasekosten per jaar zijn circa € 23.000.

In 2017 is de school een partnership voor onbepaalde tijd aangegaan met Kupers waarin is afgesproken dat Kupers in principe alle busvervoer verzorgt ten behoeve van alle excursies naar binnen- en buitenland. De overeenkomst is per schooljaar opzegbaar. Het jaarbedrag van dit contract is circa € 70.000.

In schooljaar 2023-2024 is de school in de brugklas gestart met digitaal onderwijs middels Bring Your Own Device. In dit verband is een contract afgesloten met The Rent Company voor het leveren van laptops. De laptops worden door de ouders bij de rentcompany besteld. De school draagt per laptop € 75 bij. Het contract is afgesloten voor één schooljaar.

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Stichting Regionaal Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs Eindhoven en Kempenland	Stichting	Eindhoven	In het samenwerkingsverband zijn 39 scholen uit het regulier en speciaal voortgezet onderwijs uit de regio Eindhoven en Kempenland verenigd om iedere jongere een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de staat van baten en lasten 2023

Bedragen in €

1/3

BATEN	2023		2022	
Rijksbijdragen				
Rijksbijdrage OCW	9.622.708		9.775.053	
Overige subsidies OCW	1.226.508		1.141.065	
Doorbetalingen rijksbijdrage samenwerkingsverbanden	102.613		106.769	
		10.951.829		**11.022.886**
Overheidsbijdragen				
Overige gemeentelijke bijdragen en -subsidies		**7.545**		**7.545**
Overige baten				
Opbrengst verhuur	433		5.004	
Ouderbijdragen	79.836		92.187	
Vrijval voorzieningen	50.000		7.939	
Overige	32.318		11.143	
Totaal		**162.587**		**116.272**
Totale baten		**11.121.960**		**11.146.704**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

2/3

LASTEN	2023		2022	
Personeelslasten				
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten				
Lonen en salarissen	7.037.783		6.906.840	
Sociale lasten	942.154		887.111	
Pensioenlasten	1.005.048		1.126.336	
Dotaties personele voorzieningen	162.928		190.207	
Lasten personeel niet in loondienst	146.793		0	
Overige personele lasten	143.151		192.322	
Ontvangen vergoedingen:				
Overige uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-84.993		-60.178	
Totaal personele lasten		**9.352.864**		**9.242.638**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen materiële vaste activa		**282.256**		**262.728**
Huisvestingslasten				
Klein onderhoud gebouwen	20.453		31.797	
Energie en water	173.042		138.279	
Heffingen	2.845		3.148	
Overige huisvestingslasten	261.960		241.848	
Totaal huisvestingslasten		**458.300**		**415.072**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

3/3

LASTEN	2023		2022	
Overige lasten				
Administratie en beheer	335.347		338.247	
Inventaris en apparatuur	49.073		37.535	
Leer- en hulpmiddelen	459.530		445.643	
Overige	405.954		389.261	
Totaal overige lasten		**1.249.904**		**1.210.686**
Financiële baten en lasten				
Financiële baten:				
Rentebaten	159.145		1.755	
Financiële lasten:				
Rentelasten	0		18.943	
Waarderverminderingen van effecten	0		480	
Totaal financiële baten en lasten		**159.145**		**-17.668**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Personele bezetting in FTE per ultimo 2023

	2023	2022
Management en Directie	3,6	4,0
Onderwijzend personeel	69,8	71,5
Overige medewerkers	24,7	25,9
Totale personele bezetting in FTE	98,1	101,4

Accountantskosten 2023

	2023		2022	
Totale honoraria jaarrekeningcontrole	22.233		20.208	
		22.233		**20.208**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de verschillen tussen realiteit en begroting 2023

Per saldo was het resultaat 2023 € 264.230 hoger dan begroot.
De belangrijkste afwijkingen betroffen globaal:

BATEN

- Subsidie ter voorkoming van onnodig zittenblijven was niet begroot (+ € 25.000)
- Hogere subsidie in verband met meer nieuwkomers (+ € 25.000)
- Lagere subsidie ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten (- € 15.000)
- Tweede deel subsidie verlengde brugklas uit 2022 is toegerekend aan 2023 (+ € 79.000)
- Lagere ouderbijdrage door gewijzigd beleid (- € 30.000)
- Niet begrote rentebate schatkisbankieren (+ € 160.000)

LASTEN

- Achterblijvende besteding collectieve werkdrukmiddelen (+ € 80.000)
- Hogere dotatie voorziening langdurig zieken (- € 55.000)
- Lagere bijdrage aan collectieve wachtgelden (+ € 20.000)
- Vrijval voorziening groot onderhoud (+ € 50.000)
- Hogere energiekosten (- € 68.000)
- Minder snelle uitrol Bring Your Own device dus minder bijdrage door school aan de laptops (+ € 15.000)

Voorstel resultaatbestemming 2023

• **Resultaat 2023**	**€**	**-62.219**
• Te onttrekken aan algemene reserve	€	-9.113
• Te onttrekken aan publieke bestemmingsreserve risico's	€	-435.500
• Toe te voegen aan publ. bestemmingsreserve bestedingen NPO	€	384.212
• Te onttrekken aan private bestemmingsreserve ouderbijdragen	€	-1.818

Toelichting op het voorstel:

De risico-analyse is geactualiseerd, leidend tot een verlaging van de bestemmingsreserve risico's.

De NPO gelden die in 2021, 2022 en 2023 zijn ontvangen maar in latere jaren worden besteed zijn toegevoegd aan een bestemmingsreserve.

Voor het bepalen van de mutatie van de private bestemmingsreserve ouderbijdragen is het verschil bepaald tussen de gerealiseerde baten inzake vrijwillige ouderbijdragen en de daaraan gerelateerde lasten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balans die belangrijke financiële gevolgen hebben voor de Stichting.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

WNT verantwoording 2023 Lorentz Casimir Lyceum

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het LCL.

Het voor het LCL toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2023 is € 159.000. (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C). Complexiteitspunten per criterium:

- driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten = 4;
- driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten = 1;
- gewogen aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten = 2.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Gegevens 2023	R.H.J.H. van Velthoven
Functiegegevens	Rector/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.234,75
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.818,32
Subtotaal	€ 143.053,07
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 159.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 143.053,07**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2022	R.H.J.H. van Velthoven
Functiegegevens	Rector/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/08 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 45.932,70
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.169,45
Subtotaal	€ 55.102,15
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 64.553,42
Bezoldiging	**€ 55.102,15**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Gegevens 2023	J.E. Blankevoort	E. van der Velden	H.P.J. Berkvens	A.T.G. van Dijk-Colen	R.A.L.M. Matheusen	R.P.A. Verleisdonk
Functiegegevens[2]	Voorzitter	Lid	Lid	Lid van 01/01 - 31/08 Voorzitter van 01/09 - 31/12	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/08	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	15/03 - 31/12	15/11 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging[3]	€ 2.453,33	€ 3.068,00	€ 3.068,00	€ 3.272,00	€ 2.442,00	€ 393,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[4]	€ 15.878,22	€ 15.900,00	€ 15.900,00	€ 18.557,26	€ 12.720,00	€ 2.047,40
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[5]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.		
Bezoldiging	€ 2.453,33	€ 3.068,00	€ 3.068,00	€ 3.272,00	€ 2.442,00	€ 393,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[6]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[7]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022	J.E. Blankevoort	E. van der Velden	H.P.J. Berkvens	A.T.G. van Dijk-Colen
Functiegegevens[2]	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	08/10 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging[3]	€ 4.672,00	€ 712,84	€ 4.061,00	€ 4.061,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[4]	€ 23.100,00	€ 3.586,30	€ 15.400,00	€ 15.400,00

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Opmaak jaarrekening: 11 april 2024

Vaststelling jaarrekening: 26 juni 2024

Datum:

Bestuurder	Raad van Toezicht	Raad van Toezicht
Raad van Toezicht	Raad van Toezicht	Raad van Toezicht

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling: Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (afgekort ABVOE)

Adres: Celebeslaan 10-20

Postcode/plaats: 5641 AG EINDHOVEN

Telefoon: 020-2909420

Fax: 040-2908749

E-mail: school@lcl.nl

Website: www.lcl.nl

Bestuursnummer: 40232

Contactpersoon: Joyce Bouwens

Telefoon: 040-2909420

E-mail: bouwens.j@lcl.nl

Brinnummer: 25KX

Naam van de school: Lorentz Casimir Lyceum

Sector: VO (havo-vwo)

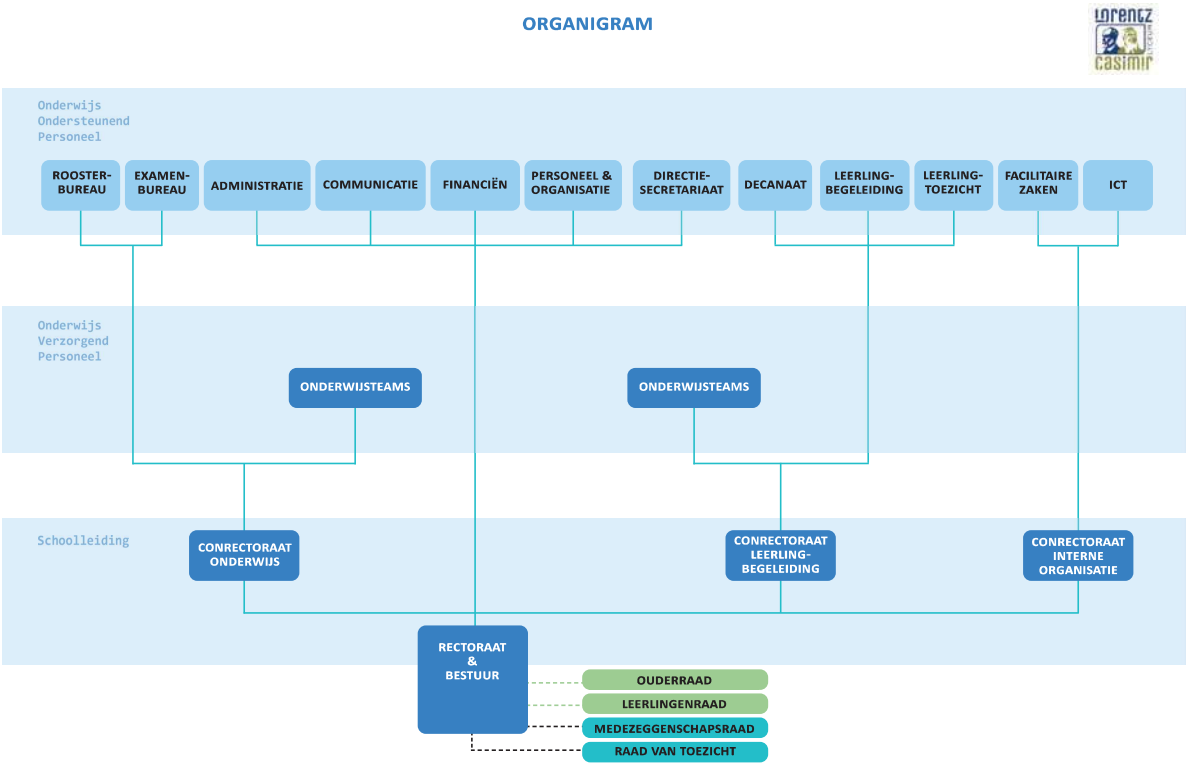

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 2649 95 10
www.crowe-foederer.nl

Crowe Foederer
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven
Celebeslaan 10
5641 AG Eindhoven

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.
Beukenlaan 60 | 5651 CD Eindhoven | K.v.K. nr. 88879518 | IBAN: NL07 INGB 0718020375 | BIC: INGBNL2A | B.T.W. nr. NL8648.09.219.B01
Op onze dienstverlening zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van onze aansprakelijkheid voorkomt. Deze algemene voorwaarden zijn bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd onder nummer 17034844. **Vestigingen:** Eindhoven, Amsterdam, Bladel, Lelystad, Oostzaan, Roermond, Venlo, Venray

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: M.C.G. van de Kerkhof AA